

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY

W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ

**OCENA
STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU DĄBROWSKIEGO
za 2024 rok**

Dąbrowa Tarnowska

Marzec 2025

SPIIS TREŚCI

<i>WSTĘP</i>	<i>5</i>
<i>I. NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY</i>	<i>9</i>
<i>II. SZCZEPIENIA OCHRONNE</i>	<i>35</i>
<i>III. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH</i>	<i>39</i>
<i>IV. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWIENIOWO ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ PRZEDMIOTÓW UŻYTKU</i>	<i>45</i>
<i>V. WARUNKI SANITARNO HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY</i>	<i>57</i>
<i>VI. NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ</i>	<i>69</i>
<i>VII. OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA</i>	<i>75</i>
<i>VIII. STAN SANITARNY PŁYWALNI I KĄPIELISK</i>	<i>81</i>
<i>IX. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO WYCHOWAWCZYCH</i>	<i>85</i>
<i>X. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA</i>	<i>97</i>
<i>XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY</i>	<i>115</i>
<i>XII. POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNE</i>	<i>120</i>
<i>XIII. OCENA KOŃCOWA</i>	<i>122</i>
<i>XIV. Fotogaleria</i>	<i>125</i>

Szanowni Państwo,

przekazuję Państwu raport „OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU DĄBROWSKIEGO ZA 2024 ROK.

W prezentowanej Ocenie ukazane zostały informacje o warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkach środowiska, higienie w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji, warunkach higieniczno-sanitarnych obiektów użyteczności publicznej, a także działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia realizowanej na rzecz zdrowia publicznego mieszkańców w ramach akcji i programów ogólnopolskich, wojewódzkich i lokalnych.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej wykonuje zadania z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu dąbrowskiego, w skład którego wchodzi 7 gmin, w tym 2 gminy miejsko-wiejskie oraz 5 gmin wiejskich

Wszystkie działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej w 2024 roku, miały na celu poprawę stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

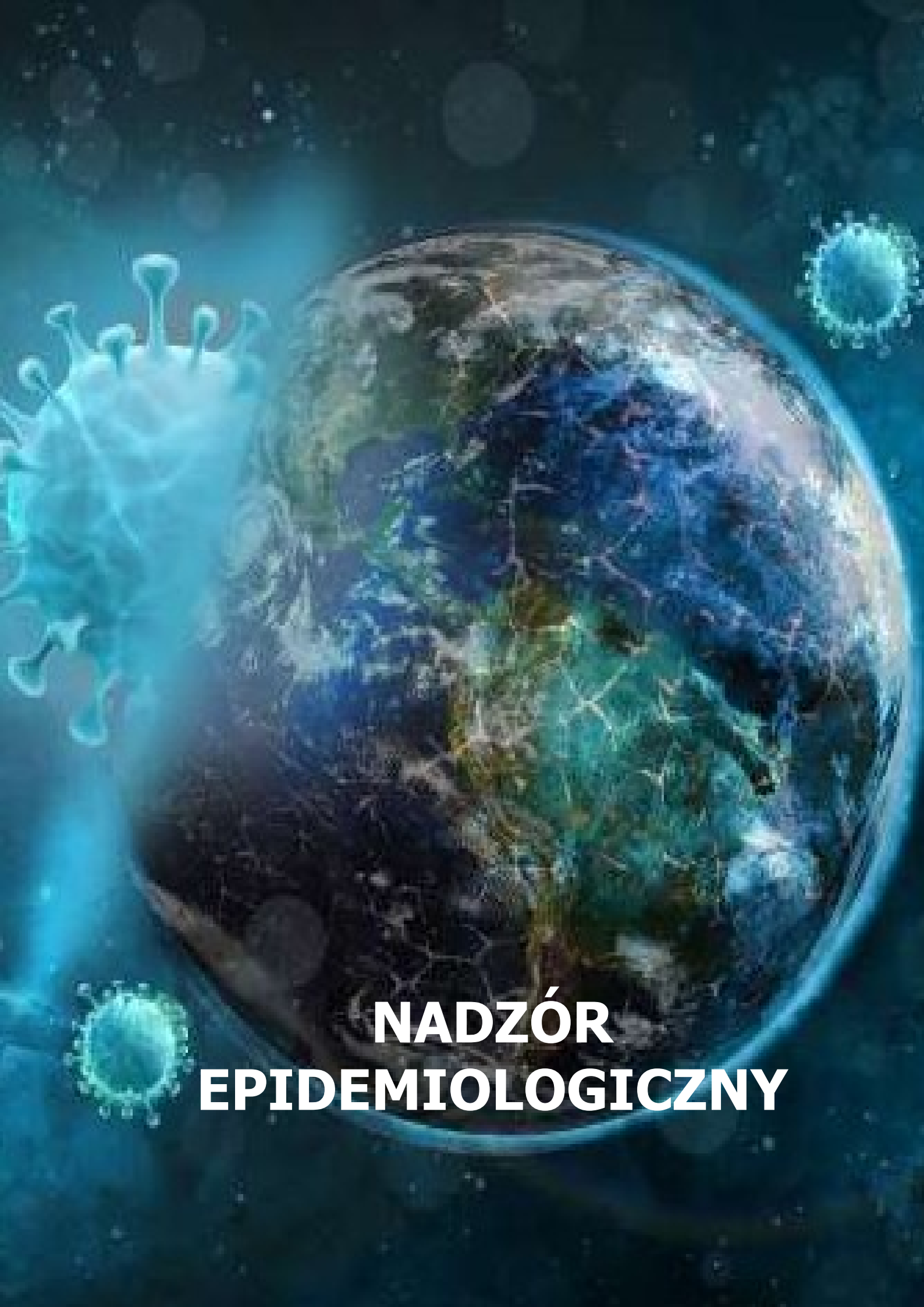
W ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 2202 kontrole (w tym 1274 kontroli sanitarnych i wizytacji oraz 859 wywiadów dot. chorób zakaźnych), do badań laboratoryjnych pobrano 317 próbek (w tym 101 w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności, 68 w ramach monitoringu wody, 10 w ramach nadzoru nad kosmetykami oraz 138 w ramach nadzoru epidemiologicznego chorób zakaźnych).

Szeroko zakrojona działalność prozdrowotna była możliwa dzięki ścisłej współpracy ze Starostwem Powiatowym w Dąbrowie Tarnowskiej, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Komendantem Powiatowym Policji, Komendantem Państwowej Straży Pożarnej, Państwową Inspekcją Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkim Inspektoratem Środowiska, Dąbrowskim Domem Kultury, Miejską Biblioteką Publiczną, Dyrektorami wszystkich typów szkół i przedszkoli, Dyrektorami/Kierownikami zakładów opieki zdrowotnej z terenu powiatu dąbrowskiego.

Wszystkim wyżej wymienionym, jak również pracownikom Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej, składam serdeczne podziękowanie za zaangażowanie, życzliwość, wsparcie, współuczestnictwo w podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego inicjatywach zmierzających do poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu dąbrowskiego.

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Dąbrowie Tarnowskiej**

mgr Anna Klimowska
Dokument podpisany elektronicznie

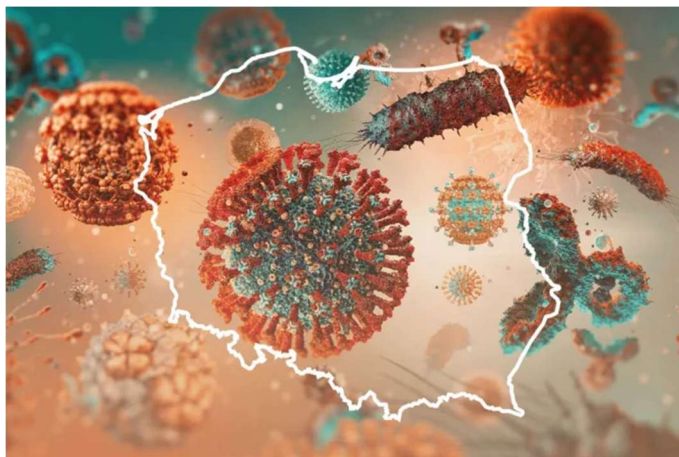

NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY

I. NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Nadzór epidemiologiczny jest jednym z podstawowych zadań działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizowane jest zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r., głównie przez pion epidemiologii, który każdego roku sprawuje bieżący nadzór, rejestrację, analizę i ocenę zachorowań na choroby zakaźne oraz ocenia działania, które mają na celu wczesne wykrycie i likwidację ognisk szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych.

Ponadto pion epidemiologii zajmuje się prowadzeniem dochodzeń epidemiologicznych, kontrolą oraz oceną stanu sanitarnego podmiotów leczniczych, sporządzaniem raportów (miesięcznych, kwartalnych, rocznych) o zachorowaniach i podejrzeniach na wybrane choroby zakaźne, a także sprawuje nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych, które są skuteczną formą zapobiegania chorobom zakaźnym.

W roku 2024 kwalifikacja i rejestracja zachorowań na choroby zakaźne, na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, odbywała się wzorem lat ubiegłych, w oparciu o aktualne „definicje przypadków chorób zakaźnych” opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny - Państwowy Instytut Badawczy (NIZPH-PZH). Zastosowanie tych definicji ma na celu ujednolicenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych, zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej, natomiast współpraca z Narodowym Funduszem Zdrowia ma na celu lepszą weryfikację zbieranych danych.

Analiza sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie dąbrowskim za rok 2024 została dokonana w oparciu o dane z rejestrów zachorowań i zakażeń zgłoszonych do PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 924 z późn. zm.) oraz sprawozdaniem MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach zgłoszonych w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r.

Zgłoszenia podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu na choroby zakaźne i zakażenia, raportowane są przez lekarzy i felczerów, natomiast zgłoszenia dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku biologicznego czynnika chorobotwórczego przez diagnostów laboratoryjnych lub inne osoby uprawnione do samodzielnego wykonywania czynności medycyny laboratoryjnej.

W 2024 roku przeprowadzono 535 dochodzeń epidemiologicznych w przypadkach zgłoszeń chorób zakaźnych, które miały na celu:

- ustalenie źródła zakażenia,
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie,
- objęcie nadzorem osób mających kontakt z chorym lub podejrzanym o zakażenie,
- kwalifikowanie zachorowań zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

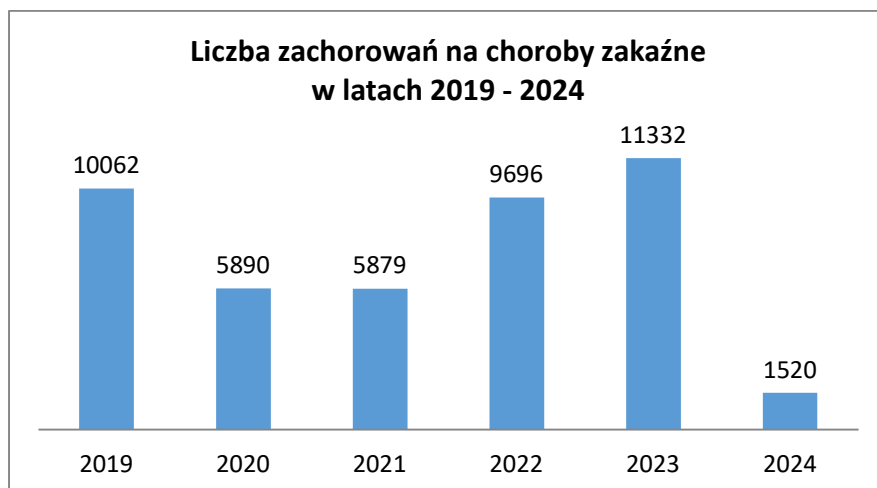
Szczegółowe dane dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie dąbrowskim przedstawiają tabele i opisy zawarte w niniejszym opracowaniu.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat (2019-2024) sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu dąbrowskiego była zróżnicowana. W roku 2019, 2022 oraz 2023 zaobserwowano wzrost zachorowań na choroby zakaźne w porównaniu do lat pozostałych. W 2024 roku nastąpił znaczący spadek liczby zachorowań na choroby zakaźne, co może być związane ze zmianą systemu monitorowania zachorowań i podejrzeń zachorowań na grype, która wyjaśniona zostanie w dalszej części opracowania.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie pozostałych chorób zakaźnych na terenie powiatu dąbrowskiego nie budzi niepokoju i można ją ocenić jako stabilną za wyjątkiem kilku chorób zakaźnych.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na choroby zakaźne w powiecie dąbrowskim w latach 2019 – 2024 przedstawiono na poniższym wykresie.

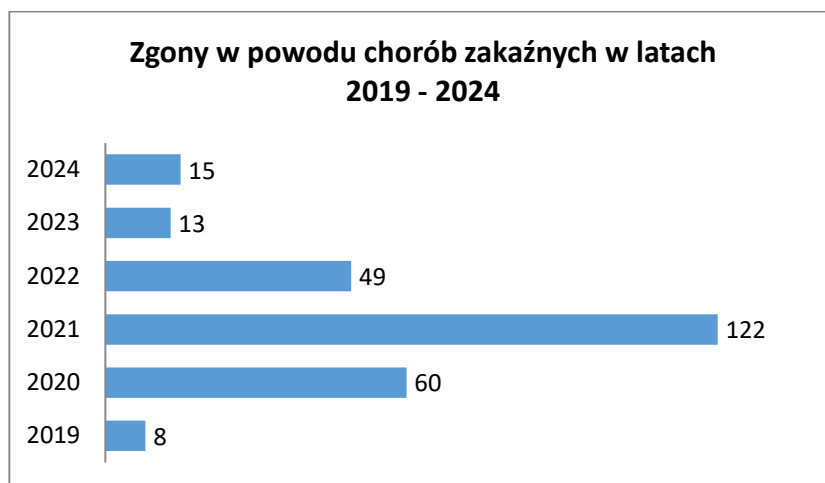
Wykres 1. Liczba zachorowań na choroby zakaźne w powiecie dąbrowskim w latach 2019-2024

W 2024 roku odnotowano 1 520 zachorowań na choroby zakaźne, z czego hospitalizowano 329 osoby (prawie 22 % wszystkich zarejestrowanych przypadków). Można zauważyć znaczny spadek zachorowań na choroby zakaźne w porównaniu z rokiem ubiegłym (w 2023 roku liczba zachorowań wynosiła 11 332), natomiast wzrost liczby osób hospitalizowanych (w 2023 roku 241 osób). Znaczący spadek zachorowań na choroby zakaźne w porównaniu z poprzednimi latami spowodowany jest nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 rok, która od lipca 2023 roku zniósła cotygodniowy obowiązek składania sprawozdań o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę – MZ-55. Skutkowało to zmianą w sposobie rejestracji i zgłaszaniu zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne.

Dane epidemiologiczne dotyczące zgonów z powodu chorób zakaźnych w powiecie dąbrowskim w latach 2019 – 2024 przedstawiono na poniższym wykresie.

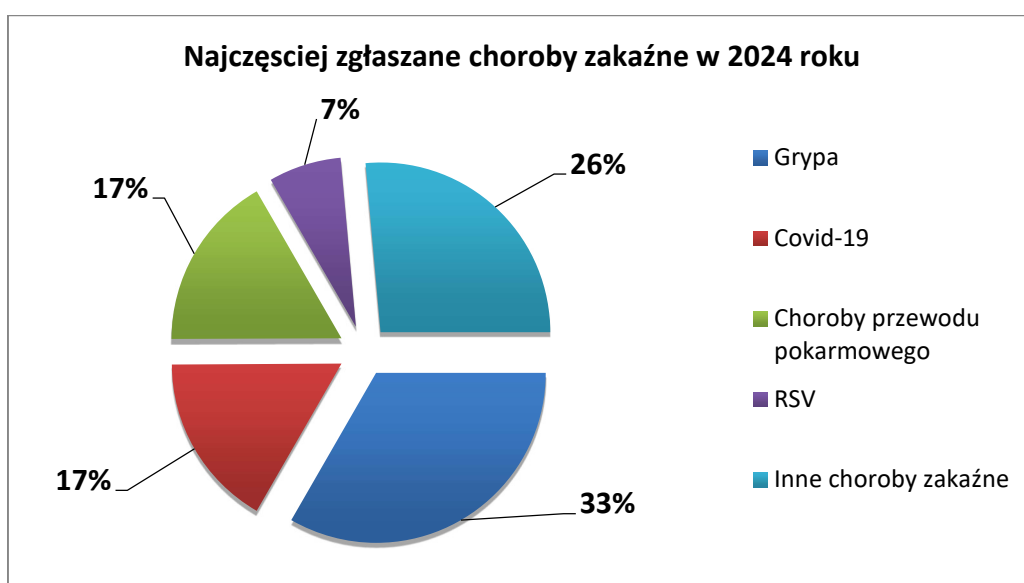
Wykres 2. Liczba zgonów z powodu chorób zakaźnych w powiecie dąbrowskim w latach 2019-2024

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 15 zgonów z powodu chorób zakaźnych tj.: COVID-19 (1), zapalenia jelita cienkiego i grubego wywołanego przez *Clostridium difficile* (3), posocznicy różnego rodzaju (8), półpaśca rozsianego (1), zakażenia *Escherichia coli* enteropatogenną (1) i grypy z zapaleniem płuc (1). Ponad połowę zarejestrowanych zgonów stanowiły zgony z powodu posocznicy. Spośród wszystkich zarejestrowanych zgonów w 11 przypadkach zgon dotyczył osób powyżej 60 roku życia, w 2 przypadkach osób w wieku 50-59 lat, i po jednym przypadku osoby w wieku 40-49 i 15-19 lat.

Dane epidemiologiczne dotyczące najczęściej zgłaszanych chorób zakaźnych w 2024 roku przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Najczęściej zgłaszane choroby zakaźne w powiecie dąbrowskim w 2024 roku

Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi w roku 2024 były: grypa, COVID-19 oraz choroby przewodu pokarmowego.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie dąbrowskim w latach 2022 – 2024 oraz porównanie liczby tych chorób zakaźnych i zapadalności na nie obrazuje poniższa tabela.

Tabela 1. Wybrane choroby zakaźne w powiecie dąbrowskim w latach 2022-2024

Jednostka chorobowa	Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
	liczba zachorowań	współczynnik zapadalności	liczba zachorowań	współczynnik zapadalności	liczba zachorowań	współczynnik zapadalności
Salmonelloza zatrucie pokarmowe	12	20,0	18	30,0	14	24
Bakteryjne zakażenia jelitowe – ogółem	9	15,0	14	23,3	57	99
Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem	74	132,3	42	70,0	53	92
Biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	44	73,3	118	196,7	144	251
Krztusiec	0	0,0	3	5,0	36	63
Płonica	6	10,0	19	31,7	27	47
Róża	6	10,0	14	23,3	20	35
Borelioza	7	11,7	32	53,3	27	47
Styczność i narażenie na wściekliznę	22	36,7	22	36,7	47	82

Zapalenie opon mózgowych/mózgu ogółem		4	6,7	9	15,0	11	19
Ospa wietrzna		190	316,7	145	241,7	203	354
Odra		0	0,0	0	0,0	0	0,0
Różyczka		0	0,0	0	0,0	0	0,0
Świnka		1	1,67	2	3,3	4	7
Wirusowe zapalenie wątroby	Typ A	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Typ B	5	8,3	3	5,0	5	9
	Typ C	6	10,0	1	1,7	2	4
Tęžec		0	0,0	0	0,0	0	0,0
Gruźlica		5	5,0	5	8,3	2	4

Współczynnik zapadalności to jeden ze wskaźników pozwalających ocenić sytuację epidemiologiczną na danym terenie w określonym czasie i pozwala na porównywanie danych epidemiologicznych pomiędzy obszarami. Dane dotyczące liczby ludności w powiecie dąbrowskim, niezbędne do obliczenia współczynnika zapadalności, pochodzą ze statystyk Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na dzień 30.06.2024 r.

NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE CHOROBY ZAKAŻNE W POWIECIE DĄBROWSKIM W 2024 ROKU

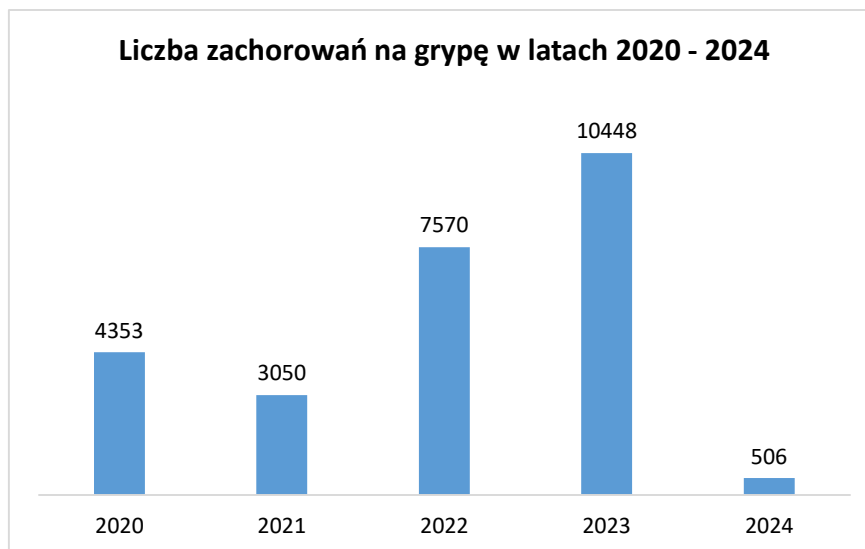
Grypa

Grypa to ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana wirusem grypy, występująca corocznie i przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na gripę w okresie jesiennozimowym są wirusy grypy typu A i B. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni lub kontakt ze skażonymi przedmiotami, a największa ilość zachorowań występuje podczas sezonowych epidemii. W Polsce jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią zespołów objawów klinicznych tj. zachorowania grypopochodne lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego.

W lipcu 2023 r. zmianie uległ system monitorowania zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę. Zniesiono obowiązek przesyłania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej meldunków o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na gripę MZ-55. W pierwszej połowie 2023 r. nadzór nad zachorowaniami oparty był na sprawozdaniu MZ-55, w którym to wykazywane były grypy potwierdzone badaniem laboratoryjnym oraz infekcje dróg oddechowych o ostrym przebiegu wskazujące na możliwość zakażenia wirusem grypy. Od drugiego półrocza 2023 roku nadzór nad gripą polega na zgłaszaniu przez lekarzy/diagnostów laboratoryjnych zachorowań wyłącznie potwierdzonych badaniem molekularnym PCR bądź wynikiem szybkiego testu antygenowego. Nie są więc w tym przypadku raportowane podejrzania zachorowania na gripę, a jedynie potwierdzone testem przypadki. Od stycznia 2023 r. stosowane są do diagnostyki zakażeń tzw. testy combo. To testy typu „trzy w jednym”, które wskazują na zakażenie gripą (typu A lub B), COVID-19 lub wirusem RSV. Najbardziej wiarygodne wyniki daje test wykonany w pierwszych dniach objawów chorobowych. Obecnie większość przypadków grypy diagnozowana jest na podstawie wykonywanych testów antygenowych.

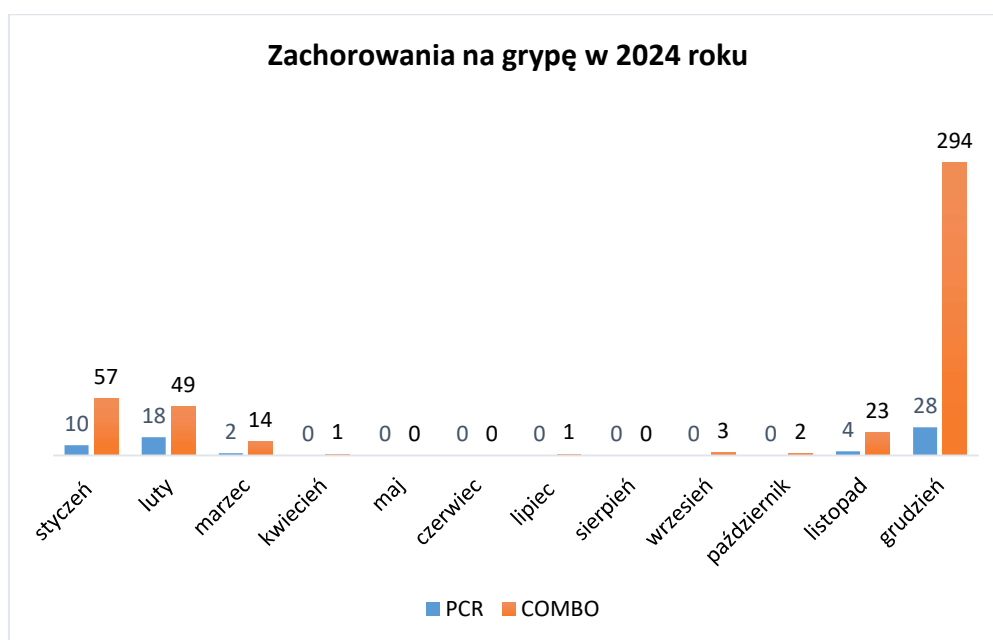
Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na gripę w powiecie dąbrowskim w latach 2020 – 2024 przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 4. Liczba zachorowań na gripę w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

W 2024 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej nadal uczestniczyła w programie SENTINEL. Program ten polega na rejestracji zachorowań na gripę/grypopodobnych oraz pobieraniu prób do badań od osób chorych w celu potwierdzenia obecności wirusów grypy. Nadzór nad Grypą SENTINEL prowadzony jest cotygodniowo przez cały sezon epidemiczny, tj. przez 52 tygodnie od 1 października do 30 września przy współpracy z NZOZ „DIAGMED” w Dąbrowie Tarnowskiej, który wyraził chęć uczestnictwa w ww. programie.

Wykres 5. Liczba zachorowań na gripę w powiecie dąbrowskim w 2024 roku

W 2024 roku zarejestrowano 62 zachorowania na gripę potwierdzone badaniem PCR, w tym 26 przypadków, które dotyczyły dzieci do lat 14 (56 osób hospitalizowano, w tym 21 dzieci do lat 14). Nadto zgłoszono 444 przypadki zachorowań na gripę potwierdzone wynikiem testów antygenowych, spośród których 13 osób hospitalizowano.

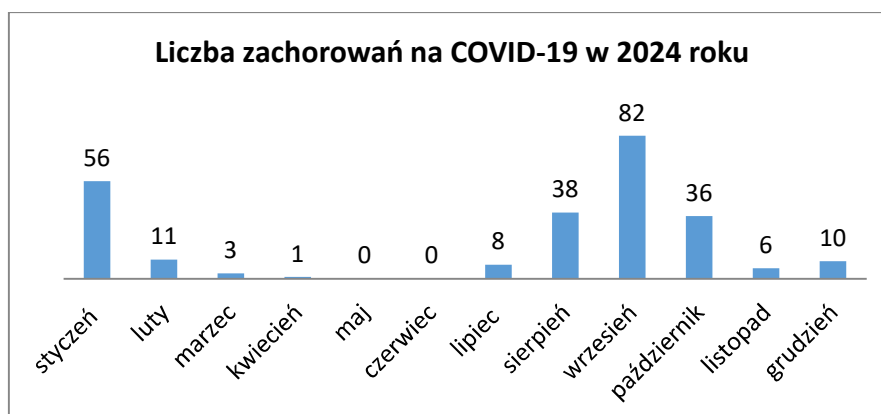
Skutecznym sposobem na ograniczenie ryzyka zachorowania na gripę jest coroczne szczepienie się.

Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

COVID-19 jest chorobą zakaźną układu oddechowego o podłożu wirusowym. Może objawiać się podobnie jak przeziębienie, ale w cięższych przypadkach wywołuje powikłania takie jak zapalenie płuc czy niewydolność oddechową. Za rozwinięcie się choroby odpowiada koronawirus SARS-CoV-2. Ten patogen należy do rodziny koronawirusów, wśród których znajdują się również SARS-CoV czy wirus MERS-CoV. Źródłem zakażenia jest człowiek oraz jego wydzieliny. Choroba przenosi się drogą kropelkową, dlatego bardzo ważne jest zachowanie zasad higieny i innych zaleceń, szczególnie w przypadku osób najbardziej narażonych, tzn. starszych i ze słabszą odpornością (np. po chemioterapii).

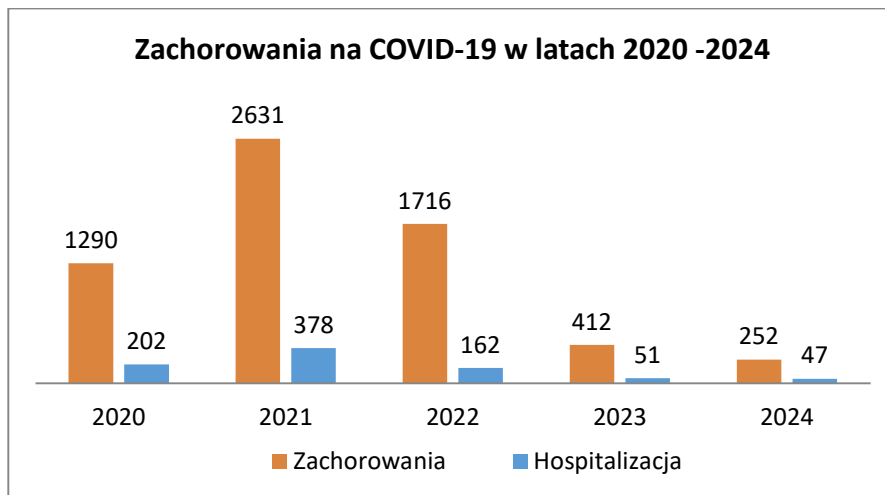
COVID-19 nie stanowi dziś większego zagrożenia, choć na pewno należy spodziewać się okresowo zwiększonych fal zachorowań. Obecnie COVID-19 jest jedną z sezonowych chorób, z którą służby sanitarne walczą jak z dziesiątkami innych chorób zakaźnych ludzi. W roku 2024 w powiecie dąbrowskim odnotowano 252 zachorowania, w tym 47 osób hospitalizowano. Jest to znaczny spadek zachorowań w porównaniu do lat ubiegłych. Zachorowania w 2024 roku w odniesieniu do poszczególnych miesięcy kształtowały się następująco:

Wykres 6. Liczba zachorowań na COVID-19 w powiecie dąbrowskim w 2024 roku

Z przedstawionego wykresu wynika, iż w roku 2024 w powiecie dąbrowskim odnotowano 2 fale zachorowań. Kumulacja nastąpiła w miesiącach styczeń oraz wrzesień. Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na COVID-19 w powiecie dąbrowskim w latach 2020 – 2024 przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 7. Liczba zachorowań na COVID-19 w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

Liczba osób hospitalizowanych z powodu COVID-19 maleje z każdym rokiem. Ma to związek z wszczepialnością oraz odpornością zbiorowiskową populacji.

CHOROBY ZAKAŻNE PRZEWODU POKARMOWEGO

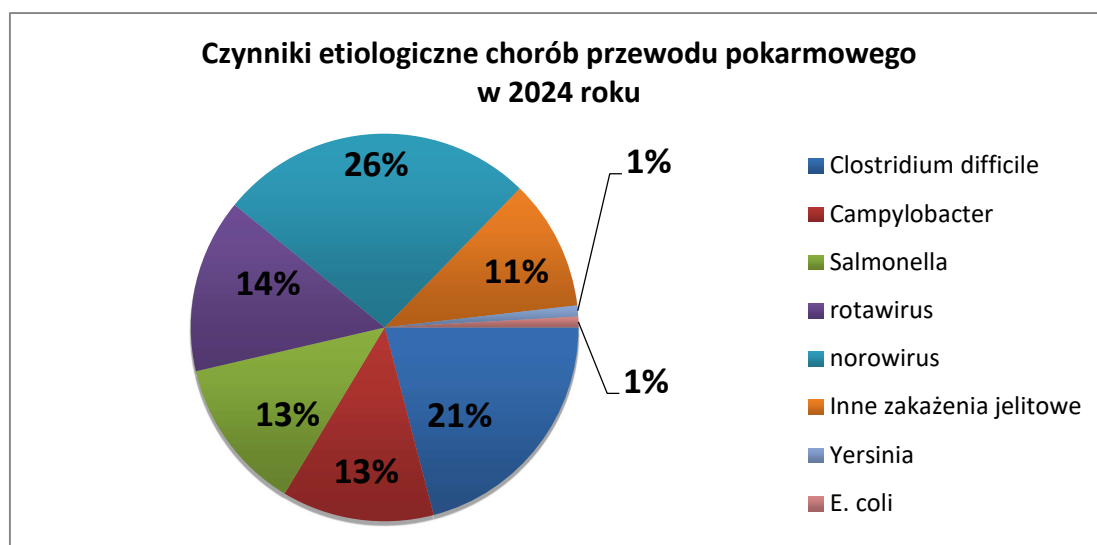
Choroby zakaźne przewodu pokarmowego stanowią kolejną grupę najliczniejszych jednostek chorobowych na terenie powiatu dąbrowskiego zgłaszanych do PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej.

W 2024 roku zarejestrowano 254 zachorowania, z czego w 144 przypadkach nie ustalono etiologii zachorowania, natomiast w 110 ustalono czynnik etiologiczny zatrucia/zakażenia tj.:

- pałeczkami *Salmonella* – w 14 przypadkach,
- *Clostridium difficile* – w 23 przypadkach,
- *Yersinia enterocolitica* – w 1 przypadku,
- *E.coli* – w 1 przypadku,
- *Campylobacter* – w 14 przypadkach,
- zakażenia rotawirusowe – w 16 przypadkach,
- zakażenia norowirusowe – w 29 przypadkach,
- inne bakteryjne i wirusowe zakażenia – w 12 przypadkach.

W roku sprawozdawczym 2024 z powodu chorób zakaźnych przewodu pokarmowego hospitalizowano 112 osób.

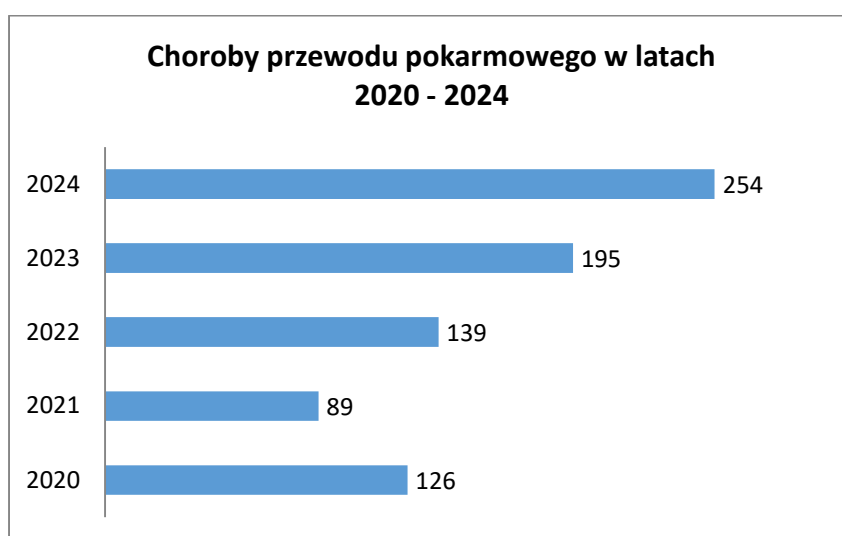
Wykres 8. Udział wybranych bakteryjnych i wirusowych czynników chorobotwórczych wywołujących zakażenia i zatrucia pokarmowe

W roku 2024 podobnie jak w roku ubiegłym na terenie powiatu dąbrowskiego odnotowano 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe, które wystąpiło w domu prywatnym i obejmowało swym zasięgiem dwie osoby (2 dzieci). Czynnikiem wywołującym zachorowania była bakteria tj. *Campylobacter*.

Analizując wykres przedstawiony poniżej można zauważyć, iż od kilku lat obserwowany jest wzrost zachorowań na choroby przewodu pokarmowego.

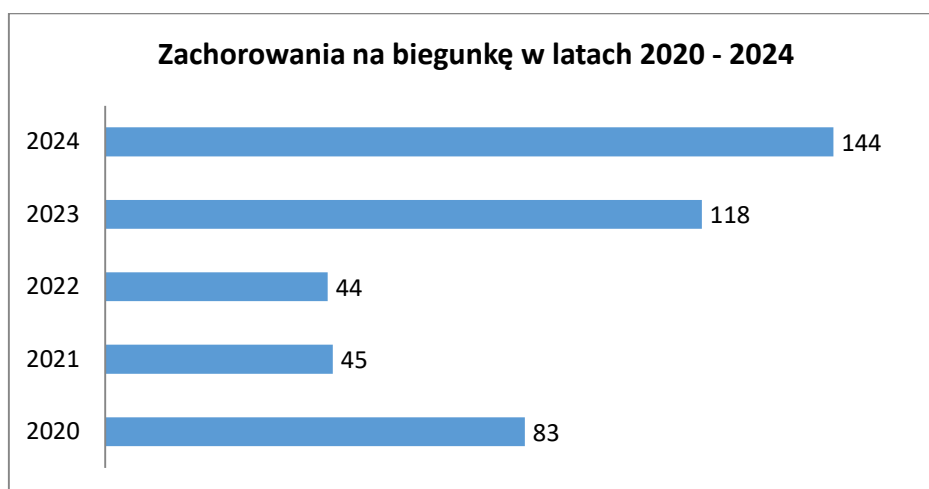
Wykres 9. Liczba zachorowań na choroby przewodu pokarmowego w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu

Ustawowy obowiązek zgłaszania przez lekarzy Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu biegunk i nieżytów żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu obowiązuje od 2009 roku. Zgłoszenie obowiązuje lekarza na podstawie samego rozpoznania, nie jest wymagane przeprowadzenie diagnostycznego badania laboratoryjnego ani identyfikacja czynnika etiologicznego.

Wykres 10. Liczba zachorowań na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe bliżej nieokreślone, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

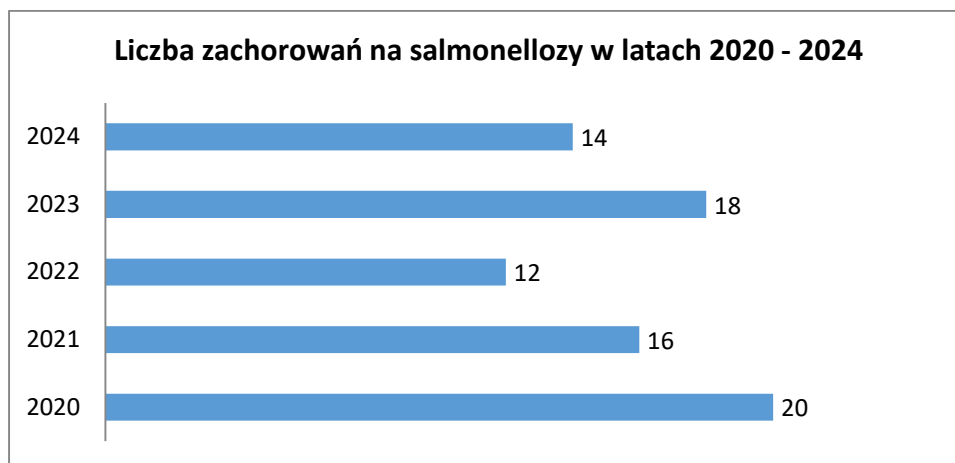
W 2024 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zgłoszono 144 (8 hospitalizacji) rozpoznaje biegunk i nieżytów żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu. Rozpoznanie u dzieci do lat 2 stanowiły około 17 % wszystkich zgłoszeń.

Salmonelloza

Najczęstszą przyczyną zatruc pokarmowych w Polsce jest zakażenie wywołane przez odzwierzęce pałeczki jelitowe *Salmonella*. Bakterie te bytują zarówno u zwierząt, jak i u ludzi wywołując różne postacie kliniczne chorób. Do zakażenia dochodzi na skutek spożycia zakażonego pokarmu lub wypicia zakażonej wody. Salmonellozy przebiegają bezobjawowo lub dają dolegliwości ze strony układu pokarmowego.

W 2024 roku zarejestrowano 14 okresowych nosicieli pałeczek salmonella (w roku 2023 – 22 osoby). W większości przypadków było to nosicielstwo pochorobowe.

Wykres 11. Liczba zachorowań na salmonellozy w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

W 2024 roku na naszym terenie, podobnie jak w latach ubiegłych dominującym serotypem była *Salmonella Enteritidis*, który stanowił 60 % zachorowań wywołanych tą bakterią. W roku sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań w stosunku do ubiegłego roku. Zachorowania występowały w większości przypadków u dzieci w przedziale wiekowym 1 – 6 lat (10 zachorowań), co stanowiło 40 % wszystkich zachorowań.

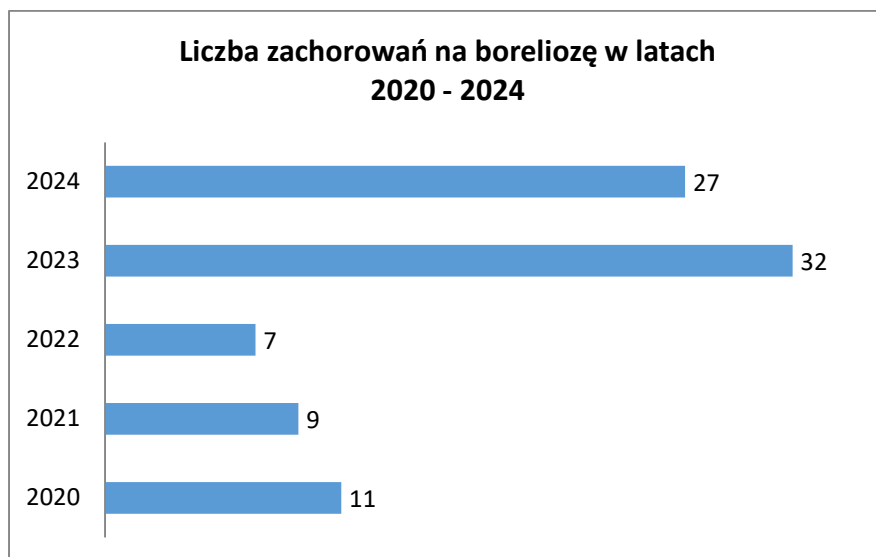
CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ WEKTORY I INNE CHOROBY ODZWIERZĘCE

Borelioza z Lyme

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki (bakterie) z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*, a rezerwuarem dla tego drobnoustroju są dzikie i domowe zwierzęta – gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. Obszar naszego kraju jest uznawany za terytorium endemiczne dla tej choroby, oznacza to, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia* są obecne na całym terenie Polski. Wzrost liczby zachorowań może być związany z występowaniem wyższych temperatur w zimie i na wiosnę, które sprzyjają przeżywalności gryzoni, czyli głównych żywicieli kleszczy oraz wpływają na wzrost aktywności biologicznej larw i nimf, co powoduje wzrost liczby zakażonych kleszczy.

W powiecie dąbrowskim w roku 2024 zaobserwowano niewielki spadek zachorowań – 27, w porównaniu z rokiem ubiegłym (32 zachorowania) Wśród osób, które zachorowały wystąpiły wczesne objawy zakażenia tj. rumień wędrujący.

Wykres 12. Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Wścieklizna to wirusowa, śmiertelna choroba układu nerwowego przenoszona przez ssaki. Wirus wścieklizny przenoszony jest ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błon śluzowych człowieka. Źródłem zakażenia wścieklizną są dzikie zwierzęta drapieżne, nietoperze, szopy pracze, zwierzęta domowe, np. psy, koty, rzadziej sarny, bydło, wiewiórki, gryzonie zakażone przypadkowo wścieklizną. Jedynym środkiem zapobiegawczym jest szybkie wdrożenie szczepień przeciw wściekliznie, a w bardzo rzadkich przypadkach stosowanie surowicy odpornościowej.

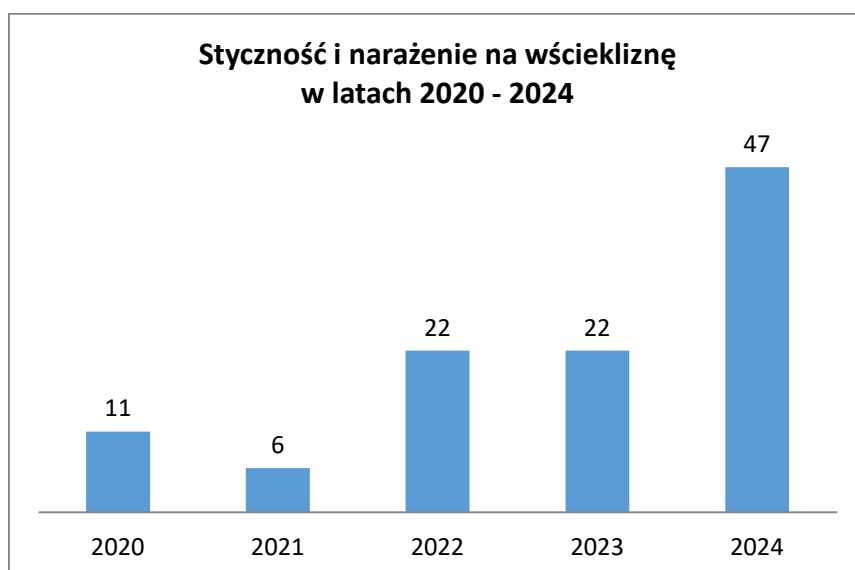
Kwalifikacja do szczepień przeciwko wściekliznie odbywa się zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u osób, u których doszło do naruszenia ciągłości tkanki podczas kontaktu ze zwierzęciem podejrzanym o wściekliznę. Szczepienia przeciwko wściekliznie wykonywane są w punkcie szczepień znajdującym się na terenie powiatu dąbrowskiego przy ZOZ w Dąbrowie Tarnowskiej. Decyzja o podjęciu szczepień przeciw wściekliznie jest zawsze poprzedzona wnikliwym wywiadem epidemiologicznym, w którym należy rozważyć: rodzaj ekspozycji, gatunek zwierzęcia które pokąsało (dzikie/domowe), okoliczności towarzyszące ekspozycji. W każdym przypadku ekspozycji należy dążyć do schwytania podejrzanego o wściekliznę zwierzęcia, w celu poddania go badaniu i obserwacji weterynaryjnej, które mogą wykluczyć konieczność szczepień.

Ze względu na bardzo dobrą profilaktykę wścieklizny od wielu lat nie odnotowuje się zachorowań u ludzi. Ostatni zgon z powodu wścieklizny w kraju miał miejsce w 2002 roku.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej prowadzi stałą współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Oddziałem Obserwacyjno-Zakaźnym ZOZ w Dąbrowie Tarnowskiej.

Powiatowy Lekarz Weterynarii po zakończonej obserwacji zwierząt, u których podejrzewa się wystąpienie wścieklizny przesyła do PSSE informację o wykluczeniu/potwierdzeniu wścieklizny u zwierząt.

Wykres 13. Liczba przypadków narażenia na wściekliznę w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

W powiecie dąbrowskim w 2024 r. zarejestrowano 47 przypadków pokąsań w wyniku których podjęto decyzję o szczepieniu p/wściekliznie. To wzrost zarejestrowanych przypadków w porównaniu z rokiem poprzednim o ponad 100 %. Osoby u których podjęto szczepienie p/wściekliznie narażone były na wściekliznę w związku z pokąsaniem przez nieznaną zwierzęta domowe głównie psy i koty, u których nie było możliwości wykluczenia choroby lub poddania ich obserwacji weterynaryjnej.

PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej prowadzi również rejestr pokąsań przez zwierzęta, w przypadkach których była możliwość wykluczenia wścieklizny poprzez ich obserwację weterynaryjną. W 2024 roku zarejestrowano 16 pokąsań przez psy i 2 przez koty. Zwierzęta te poddano obserwacji weterynaryjnej, która wykluczyła zakażenie wirusem wścieklizny. U osób przez nie pokąsanych odstąpiono od wykonania szczepień p/wściekliznie.

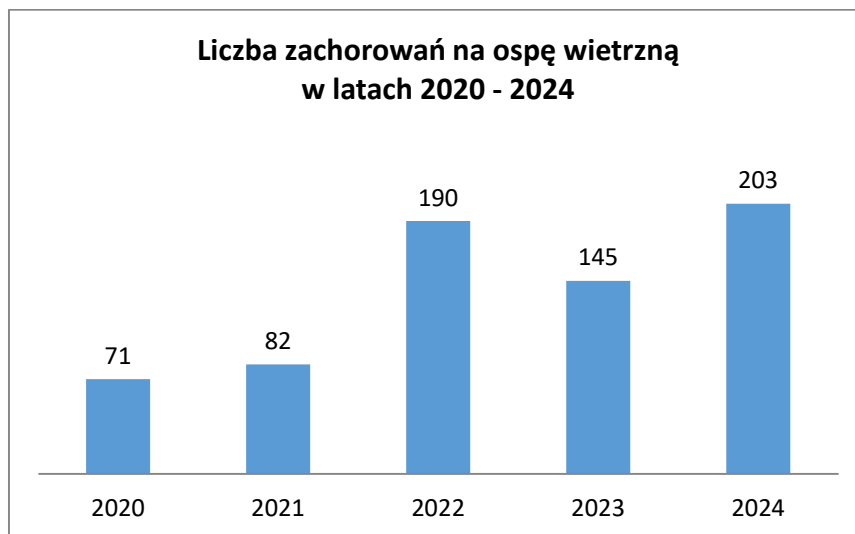
CHOROBY ZAKAŻNE WIEKU DZIECIĘCEGO

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna to najczęstsza choroba zakaźna występująca u dzieci. W 2024 roku w powiecie dąbrowskim odnotowano znaczący wzrost liczby zarejestrowanych przypadków zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu z rokiem ubiegłym – 203 zachorowania. Zachorowania na terenie powiatu miały charakter środowiskowy i konkretyzowały się

w grupach przedszkolnych i szkolnych. Zachorowaniu uległy osoby nieszczepione, 2 z nich wymagały hospitalizacji.

Wykres 14. Liczba zachorowań na ospę wietrzną w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

W Programie Szczepień Ochronnych bezpłatne szczepienia przeciw ospie wietrznej przewidziane są dla dzieci z grup ryzyka ciężkiego przebiegu tej choroby, dzieci w żłobkach, dzieci przebywających w instytucjach opiekuńczych. Pomimo możliwości zaszczepienia się przeciwko ospie wietrznej, nadal niewielu rodziców korzysta z tej możliwości, w 2024 roku zaszczepiono zaledwie 41 dzieci.

Odra

Odra jest ostrą, wysoce zakaźną chorobą wirusową wywoływaną przez paramyxowirusy, przenoszona jest drogą kropelkową, powietrzną lub przez bezpośredni kontakt z chorą osobą. Zakaźność jest bliska 100 % u osób podatnych. Odra rozpoczyna się wystąpieniem nietypowych objawów: wysoka temperatura, kaszel, katar, co zazwyczaj jest mylnie rozpoznawane jako przeziębienie. Po 2-3 dniach pojawia się wysypka na skórze twarzy i szyi, która stopniowo rozprzestrzenia się na tułów i kończyny. Wysypka ustępuje po 5-6 dniach w takiej kolejności, w jakiej się pojawiła. Indywidualne ryzyko zachorowania na odrę występuje u każdej osoby, która nie była szczepiona przeciw tej chorobie lub wcześniej na nią nie chorowała. Szczepienia ochronne radykalnie zmniejszyły zachorowalność na odrę w Europie, ale pomimo ogólnie wysokiego poziomu zaszczepienia, choroba ta nadal powoduje częste epidemie.

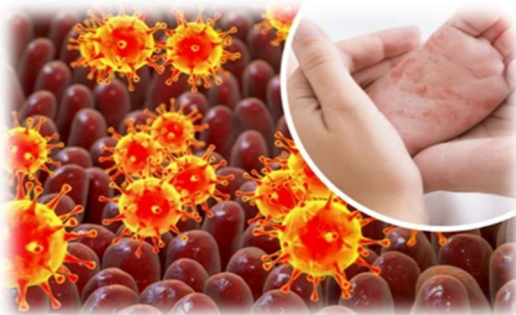
Szczepienie jest jedynym skutecznym środkiem zapobiegającym zachorowaniu na odrę. Po podaniu pierwszej dawki szczepionki odporność uzyskuje ok. 95 % osób zaszczepionych. Natomiast podanie drugiej dawki szczepionki pozwala osiągnąć odporność u niemalże 100 %

osób zaszczepionych. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO), szczepienia na odrę wykonuje się planowo szczepionką MMR (szczepionka skojarzona przeciw odrze, śwince i różyczce) u dzieci w 13–15/miesiącu życia oraz w 6/roku życia (w PSO na 2019 r. dokonano przesunięcia z 10/na 6/r.ż.) i są one obowiązkowe dla dzieci i młodzieży, które nie ukończyły 19. roku życia.

W powiecie dąbrowskim od kilku lat nie odnotowano przypadków zachorowań na odrę.

Różyczka

Jest to łagodna choroba wysypkowa rozwijająca się w wyniku zakażenia wirusem różyczki, który dostaje się do organizmu przez górne drogi oddechowe. U dzieci na ogół ma łagodny przebieg, zazwyczaj już po dwóch dobach gorączka mija i znika wysypka, w przypadku osób dorosłych przebieg choroby jest dużo cięższy oraz istnieje możliwość bardzo poważnych powikłań (w przypadku kobiet, w pierwszych trzech miesiącach ciąży – zagrożenie poronieniem lub wystąpieniem wad wrodzonych u płodu). W 2024 roku w powiecie dąbrowskim nie stwierdzono zachorowań na różyczkę. W Polsce prowadzone są powszechne szczepienia przeciw różyczce w 13-14 miesiącu życia oraz 6 roku życia.

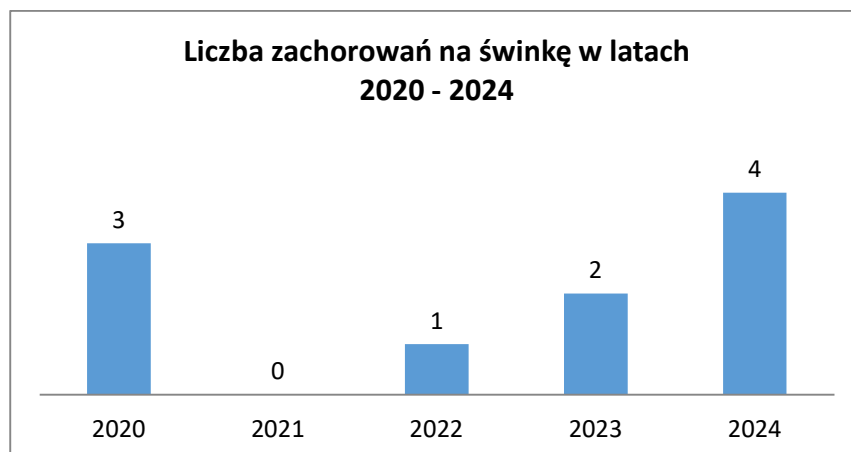

Polska jest jednym z krajów realizujących Program eliminacji odry i różyczki WHO (Światowa Organizacja Zdrowia). Głównym celem programu jest eliminacja wirusów odpowiedzialnych za w/w choroby, a jego istotnym punktem jest wprowadzenie potwierdzeń laboratoryjnych każdego podejrzenia o zachorowanie na odrę/różyczkę.

Świnka (zapalenie przyusznic)

Świnka to zwyczajowa nazwa dla nagminnego zapalenia przyusznic. Zwykle przebiega z gorączką, bólem stawów lub głowy, a po kilku dniach infekcja powoduje bolesny obrzęk ślinianek przyusznych. Do zakażenia dochodzi drogą wziewną, przez kontakt ze śliną i wydzielinami dróg oddechowych rozpraszanymi przez chorych na świnkę podczas kaszlu i kichania. Człowiek to jedyny nosiciel wirusa. Najwięcej przypadków zachorowań dotyczy dzieci w wieku szkolnym. Świnka u dorosłych należy do rzadkości.

Wykres 15. Liczba zachorowań na świnkę w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

W 2024 roku na terenie powiatu dąbrowskiego odnotowano 4 przypadki zachorowania. Przypadki tej choroby są rejestrowane jako możliwe, co oznacza, że są rozpoznane na podstawie obrazu klinicznego, bez potwierdzenia laboratoryjnego. Utrzymujący się od kilku lat niski poziom zachorowań jest najprawdopodobniej związany z wprowadzeniem od 2004 r. do Programu Szczepień Ochronnych – obowiązkowych szczepień p. odrze, śwince i różyczce. Podaje się dwie dawki, pierwszą u dzieci w 13-15 miesiącu życia, a drugą w 6 roku życia.

Poliomyelitis

Choroba zakaźna znana również jako polio lub Choroba Heinego-Medina wywołana przez wirus polio (serotyp 1, 2 i 3). Do zakażenia dochodzi głównie drogą pokarmową. Przebieg choroby najczęściej jest bezobjawowy, natomiast przebieg objawowy może mieć 3 postacie: poronną (gorączka, bóle gardła, wymioty), oponową (gorączka, ból głowy, przeczulica, wymioty, sztywność karku) lub najcięższą – porażenną, związaną z porażeniem wielu mięśni, w tym oddechowych, co stanowi bezpośrednie zagrożenie życia. W Polsce od wielu lat nie odnotowano zachorowań wywołanych wirusem poliomyelitis. Zawdzięczamy to głównie szczepieniom ochronnym (ciągły nadzór nad wykonawstwem szczepień).

Kontynuacja Programu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczącego eradykacji zachorowań na poliomyelitis polega na czynnym monitorowaniu przez Państwową Inspekcję Sanitarną zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 15. WHO wprowadziła obowiązek zgłaszania OPW jako wskaźnika czułości nadzoru nastawionego na wyszukiwanie przypadków poliomyelitis. W 2024 roku na terenie powiatu dąbrowskiego nie odnotowano zachorowań na ostre porażenie wiotkie.

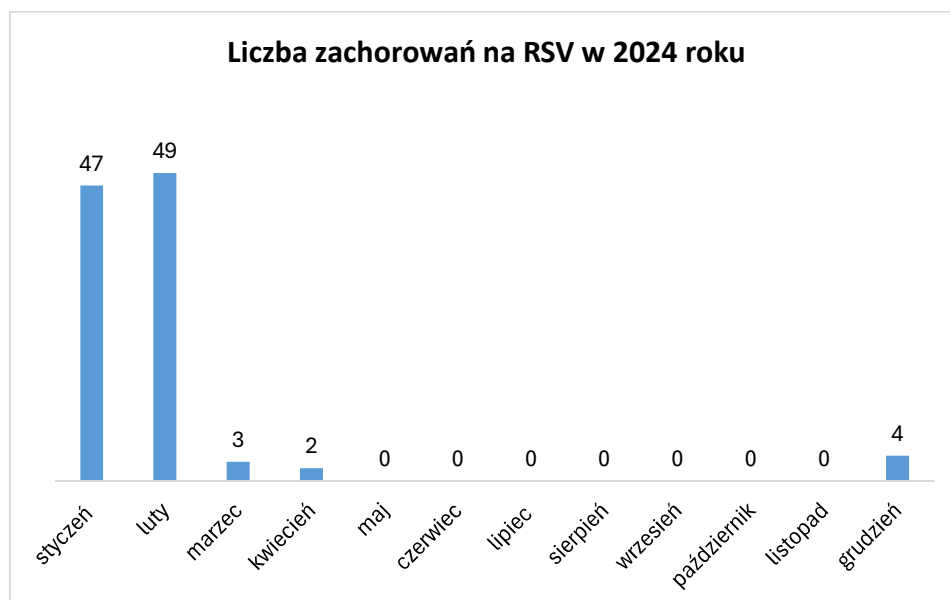
RSV

Syncytialny wirus oddechowy (RSV, od ang. respiratory syncytial virus) jest powszechnie występującym wirusem układu oddechowego, który powoduje łagodne objawy przypominające przeziębienie. Osoby zarażone RSV zwykle powracają do zdrowia w ciągu tygodnia bez konieczności leczenia. Jednak u niemowląt w wieku poniżej sześciu miesięcy, osób powyżej 65 roku życia i osób z osłabionym układem odpornościowym RSV może wywoływać poważne objawy, a nawet prowadzić do śmierci. Chociaż większość zachorowań ma łagodny przebieg, zakażenie wirusem RSV może nasilić istniejące choroby i powodować poważne powikłania, które mogą zagrażać życiu. Powikłania zakażenia RSV o ciężkim przebiegu obejmują zapalenie oskrzelików (zapalenie małych dróg oddechowych w płucach) i zapalenie płuc (zakażenie płuc).

W 2023 r. RSV został objęty nadzorem epidemiologicznym. Wprowadzono obowiązek zgłaszania do PPIS rozpoznania zakażenia RSV w przypadku zachorowań potwierdzonych dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badań laboratoryjnych mających na celu izolację wirusa RSV lub wykrycie kwasu nukleinowego wirusa RSV.

Obecnie są już dostępne metody szybkiej diagnostyki umożliwiającej ustalenie etiologii wybranych chorób infekcyjnych układu oddechowego poprzez zastosowanie szybkich testów antygenowych, które pozwalają na równoczesną diagnostykę różnicową zakażeń spowodowanych wirusami grypy sezonowej, RSV oraz SARS-CoV-2.

Wykres 16. Liczba zachorowań na RSV w powiecie dąbrowskim w 2024 roku

W powiecie dąbrowskim w 2024 r. zarejestrowano 105 przypadków zachorowań na RSV (45 hospitalizacji). Ponad 50 % wszystkich zachorowań dotyczyło dzieci do lat 2 (80 % wszystkich hospitalizacji) i wystąpiły w miesiącach zimowych – szczyt zachorowań w lutym.

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

Wirusowe zapalenia wątroby to choroby zakaźne wywoływane przez wirusy hepatotropowe powodujące stan zapalny wątroby. Mogło mieć różny przebieg w zależności od tego z jakim typem WZW mamy do czynienia oraz od wieku zakażonego, jego stanu zdrowia przed zakażeniem, a także od chorób współistniejących. Wirusy wywołujące WZW są odporne na działanie czynników fizycznych i chemicznych.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A jest chorobą wywoływaną przez wirus A zapalenia wątroby z rodziny Picornaviridae, który jest odporny na działanie czynników zewnętrznych, tj. temperatura, substancje chemiczne. U osób dorosłych częstym objawem zakażenia HAV jest żółtaczka, której towarzyszą objawy ogólne, tj. gorączka, brak apetytu, nudności, wymioty. Objawy te pojawiają się 2-7 tygodni od momentu zakażenia i mogą trwać nawet przez wiele tygodni. Ludzie są jedynym rezerwuarem wirusa wywołującego WZW A, który przenoszony jest głównie drogą pokarmową.

W 2024 roku nie odnotowano zachorowań na WZW typu A w powiecie dąbrowskim.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B) to choroba zakaźna wywołana przez wirusa HBV (Hepatitis B Virus). WZW B może przebiegać bez symptomatycznych objawów ostrej czy przewlekłej infekcji. Ostra infekcja może przebiegać z objawami o nasileniu średnim do bardzo ciężkiego. U dzieci WZW B przebiega zwykle bezobjawowo z tendencją do przechodzenia w postać przewlekłą. Największe znaczenie dla zakażenia ma naruszenie ciągłości tkanek i kontakt (uszkodzonej skóry, śluzówek) ze skażoną krwią lub wydzielinami ciała (surowicą, spermatą, śliną).

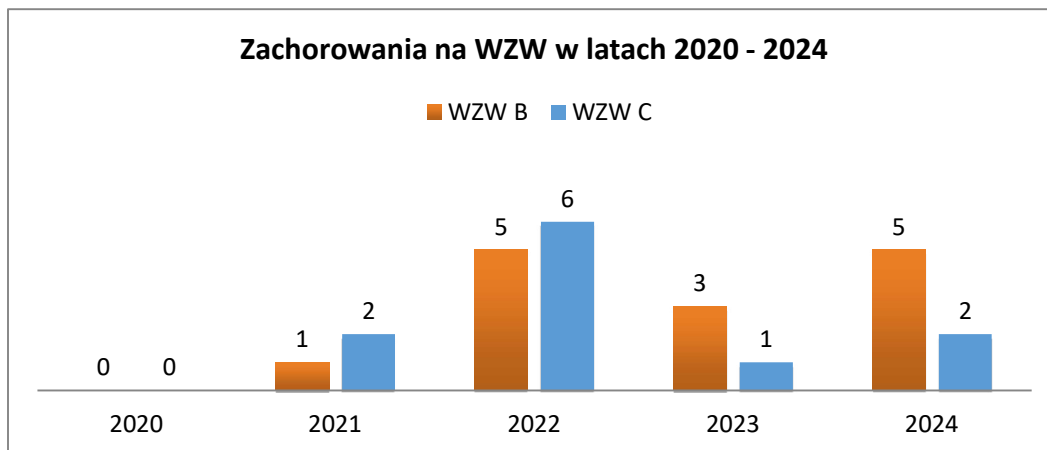
Na terenie powiatu dąbrowskiego w roku 2024 odnotowano 5 potwierdzonych przypadków WZW typu B – żadna z osób nie wymagała hospitalizacji.

Zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu C** są ważnym problemem epidemiologicznym, ponieważ występują głównie w postaci bezobjawowej oraz brak jest metod zapobiegania tym zakażeniom w drodze szczepień ochronnych. Zachorowanie na WZW typu C rozpoznaje się zwykle przypadkowo w późnym jego okresie np. podczas badań profilaktycznych. Zakażenie prowadzi do poważnych następstw zdrowotnych w postaci przewlekłego zapalenia wątroby czy marskości wątroby.

W 2024 roku na terenie powiatu dąbrowskiego odnotowano 2 przypadki zachorowania na WZW typu C – osoby u których stwierdzono zakażenie były hospitalizowane.

W celu zapobiegania zakażeniom należy wdrażać i utrzymywać wysoki standard higieniczno-sanitarny świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedycznym polegających na naruszeniu ciągłości tkanki.

Wykres 17. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

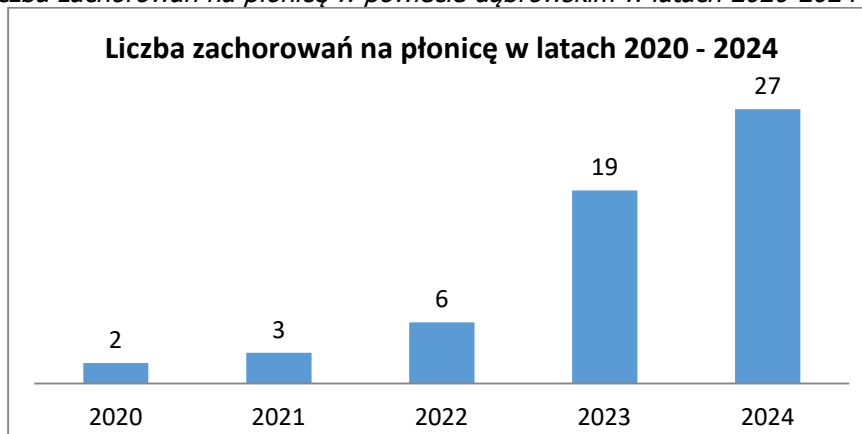

Podsumowując na terenie powiatu dąbrowskiego w roku 2024 odnotowano wzrost zachorowań na WZW typu B i C w porównaniu z rokiem poprzednim.

PŁONICA (SZKARLATYNA)

Szkarlatyna jest chorobą bakteryjną, wywołaną przez zakażenie paciorkowcami. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Płonica jest chorobą typową dla dzieci, aczkolwiek zdarza się, że chorują również osoby dorosłe. Do charakterystycznych objawów choroby należy wysoka gorączka, wysypka skórna, bóle gardła oraz złuszczenie się naskórka. Szczyt zachorowań występuje zazwyczaj w okresie jesienno-zimowym.

Wykres 18. Liczba zachorowań na płonicę w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

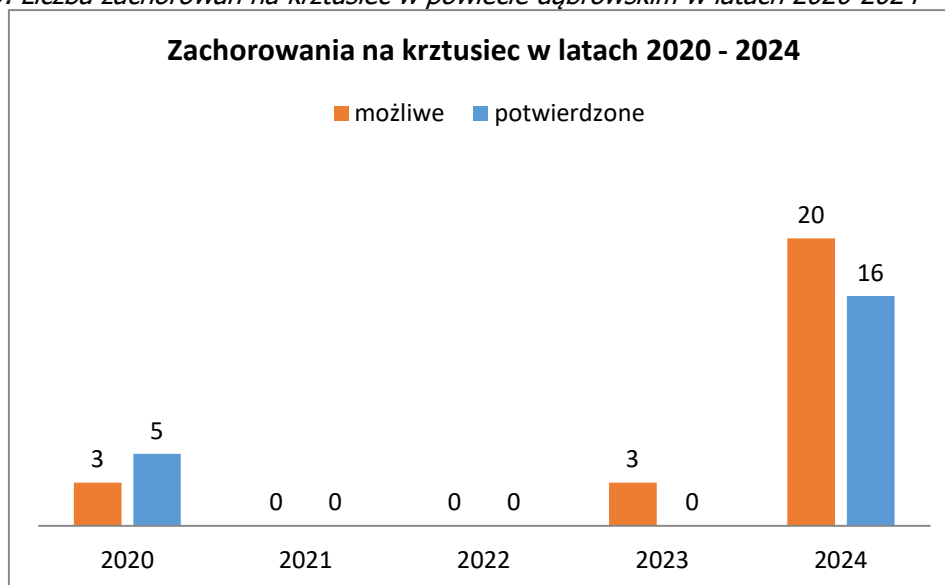

Na terenie powiatu dąbrowskiego w 2024 roku, odnotowano 27 przypadków zachorowań (2 hospitalizacje). To kolejny wzrost zachorowań biorąc pod uwagę poprzednie lata.

KRZTUSIEC

Krztusiec to ostra choroba zakaźna wywołana przez pałeczkę krztuśca. Zakaźność jest wysoka, a ryzyko zachorowania zależy od bliskości i częstotliwości kontaktu z chorym. Nasilenie objawów krztuśca zależy od wieku chorego i stanu uodpornienia. Najbardziej typowe a jednocześnie niebezpieczne objawy krztuśca występują u nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci, a najmniej typowe, łagodne u młodzieży i osób dorosłych. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową. Po dostaniu się do organizmu, bakterie wnikają do tkanek, gdzie namnażają się produkując toksynę krztuścową i inne czynniki zjadliwości. W pierwszych tygodniach choroby objawy krztuśca są podobne do przeziębienia, tj. suchy kaszel, katar, stany podgorączkowe, zapalenie gardła. Następnie pojawiają się typowe i przedłużające się napady uciążliwego długotrwałego kaszlu, który często kończy się głośnym wdechem (zwanym pianiem), wymiotami lub bezdechem. Sam kaszel o różnym nasileniu może utrzymywać się wiele tygodni. Krztusiec u niemowląt i noworodków związany jest z ryzykiem wystąpienia powikłań, tj. zapaleniem płuc, bezdechem, drgawkami, encefalopatią.

Wykres 19. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

W roku 2024 na terenie powiatu dąbrowskiego odnotowano 36 przypadków zachorowania na krztusiec (w tym 11 hospitalizacji). Dane o występowaniu krztuśca oparte są na zgłoszeniach lekarzy i należy traktować je jako niedoszacowane. Ocena faktycznego rozpowszechnienia krztuśca wymaga przeprowadzania badań diagnostycznych u wszystkich osób z przewlekłym kaszlem oraz zgłaszania wszystkich przypadków zachorowań. W 2024 roku tylko 16 przypadków na 36 zgłoszono jako potwierdzone (spełniające kryteria kliniczne i laboratoryjne).

Porównując lata ubiegłe w 2024 roku nastąpił znaczący wzrost zachorowań na krztusiec.

GRUŻLICA

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe (*Mycobacterium Tuberculosis*). Jest chorobą wielonarządową, atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90 % przypadków dotyczy płuc, zaś w 10 % przypadkach rozwija się jako gruźlica innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostno-stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową, źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydają prątki podczas kaszlu, kichania a nawet śmiechu czy mówienia.

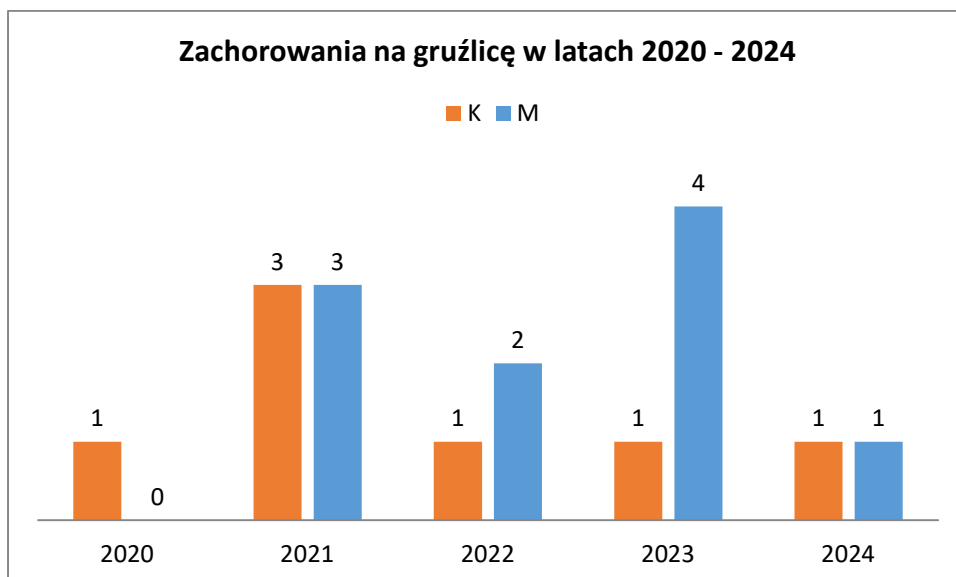
Chorzy na gruźlicę podlegają ustawowemu obowiązkowi leczenia, a osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie dodatkowo obowiązkowej hospitalizacji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej monitoruje sytuację epidemiologiczną gruźlicy na terenie powiatu dąbrowskiego poprzez prowadzenie rejestru osób chorych na gruźlicę oraz prowadzenie nadzoru epidemiologicznego nad chorymi od momentu rozpoznania choroby do całkowitego wyleczenia, a także nad osobami z kontaktu z chorym.

W Polsce sytuację epidemiologiczną gruźlicy monitoruje Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie, który prowadzi Krajowy Rejestr Gruźlicy oraz przedstawia aktualne dane dotyczące zachorowań. W województwie małopolskim nadzór nad zachorowaniami sprawuje Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie w ścisłej współpracy z Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi oraz Instytutem Gruźlicy i Chorób Płuc.

W roku 2024 na terenie powiatu dąbrowskiego zarejestrowano 2 przypadki zachorowań. W dochodzeniu epidemiologicznym ustalono osoby z kontaktu, które objęto nadzorem.

Wykres 20. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie dąbrowskim w latach 2020-2024

Przedstawiony powyżej wykres ilustruje, iż w roku 2024 zanotowaliśmy spadek zachorowań na gruźlicę w porównaniu z rokiem poprzednim. Uwzględniając płeć chorych zarejestrowanych w latach 2020 – 2024 można zauważyć, że większość przypadków dotyczy mężczyzn.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

II. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Szczepienia ochronne są niezmiernie istotnym czynnikiem w profilaktyce chorób zakaźnych oraz ograniczaniu i łagodzeniu ich skutków. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest w oparciu o obowiązujące Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2077) – dokument regulujący kwestie wieku i zakresu wykonywanych obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 roku życia, osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie oraz szczepienia zalecane.

Choroby zakaźne, którym zapobiega się za pomocą szczepień ochronnych nadal stanowią realne zagrożenie. Sytuacja epidemiologiczna takich chorób, jak: gruźlica, wirusowe zapalenie wątroby typu B, błonica, tężec, krztusiec, inwazyjne zakażenia *Haemophilus influenzae* typu b, poliomyelitis, inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*, odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna, zakażenia rotawirusowe, zależna jest od poziomu realizacji szczepień ochronnych. Poddanie szczepieniom wysokiego odsetka osób gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę populacji zaszczepionej, jak i tej nie poddanej szczepieniom ochronnym. Próg odporności zbiorowskiej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle wymaga on 90-95 % populacji odpornej.

Na terenie powiatu dąbrowskiego szczepienia ochronne realizowane są w 18 punktach szczepień, należących do publicznych i niepublicznych podmiotów leczniczych. Na podstawie analizy sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych MZ-54 w roku 2024 szczepieniami wg. Programu Szczepień Ochronnych objęto 11 704 dzieci i młodzieży do 19 r.ż.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych w roku 2024 skontrolowano wszystkie podległe punkty szczepień. Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej prowadził nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych poprzez:

- analizę sprawozdań rocznych ze stanu uodpornienia, kwartalnych ze zużycia szczepionek,
- prawidłową gospodarkę szczepionkami oraz przestrzeganie zasad zachowania łańcucha chłodniczego,
- dystrybucję preparatów szczepionkowych przeznaczonych do realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

Poniżej przedstawiono tabelę obrazującą poziom zaszczepienia dzieci i młodzieży powiatu dąbrowskiego na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Tabela 2. Poziom zaszczepienia dzieci i młodzieży powiatu dąbrowskiego latach 2022-2024

Lp.	Rocznik	Rodzaj szczepienia	2022 %	2023 %	2024 %
1.	1-szy r. ż.	Wzw typu B 2+3x	86,5	83,7	85,7
		Gruźlica	98,4	98,7	97,3
		Błonica-Tężec-Krztusiec 3x	49,5	47,1	50,3
		Poliomyelitis 2x	49,5	47,1	50,3
		Haemophilus infl. typu b	49,5	47,1	50,1
		Streptococcus pneumoniae	57,5	57,8	61,8
2.	2-gi r. ż.	Wzw typu B 2+3x	97,2	98,2	97,3
		Błonica-Tężec-Krztusiec 2+3x	94,5	93,9	94,7
		Poliomyelitis 2+3x	94,5	93,9	94,7
		Odra-Świnka-Różyczka /MMR/	75,0	74,7	72,4
		Haemophilus infl. typu b 2+3x	94,5	93,9	95,2
		Streptococcus pneumoniae	95,5	93,2	95,2
3.	3-ci r. ż.	Błonica-Tężec-Krztusiec 4x	87,5	87,6	87,2
		Odra-Świnka-Różyczka	92,7	92,1	91,1
		Haemophilus infl. typu b 3x	97,4	95,4	94,7
4.	6-ty r. ż.	Błonica-Tężec Krztusiec /DTaP/ 5x	56,6	53,0	52,0
		Poliomyelitis 4x	56,5	53,0	52,0

5.	7-ty r. ż.	Błonica-Tężec Krztusiec/DTaP/ 5x	85,0	86,5	88
		Poliomyelitis 4x	85,0	86,5	88
6.	11-ty r. ż.	Odra, świnka, różyczka – dziewczęta	99,7	99,6	100
7.	12-ty r. ż.	Odra, świnka, różyczka – dziewczęta	99,7	99,7	99,7
8.	14-ty r. ż.	Błonica-Tężec 6x	76,1	75,1	71,9
9.	19-ty r. ż.	Błonica-Tężec 7x	74	72,4	68,7

Brakujące szczepienia w poszczególnych rocznikach wynikające z infekcji spowodowanych wirusami grypy i RSV, realizowane będą sukcesywnie w roku bieżącym.

Realizacja pozostałych szczepień w 2024 roku kształtowała się następująco:

- przeciw tężcowi 968 osób
- przeciw wściekliznie 152 osoby

Z uwagi na zmianę części IV formularza sprawozdawczego ze szczepień ochronnych MZ-54 za 2024 rok, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej nie dysponuje danymi na temat ilości osób zaszczepionych p/grypie, *Neisseria meningitidis* czy p/kleszczowemu zapaleniu mózgu.

Od 1 września 2024 r. wprowadzono w Polsce program szczepień zalecanych przeciw HPV, realizowany w szkołach, obejmujący dzieci w wieku 9-14 lat.

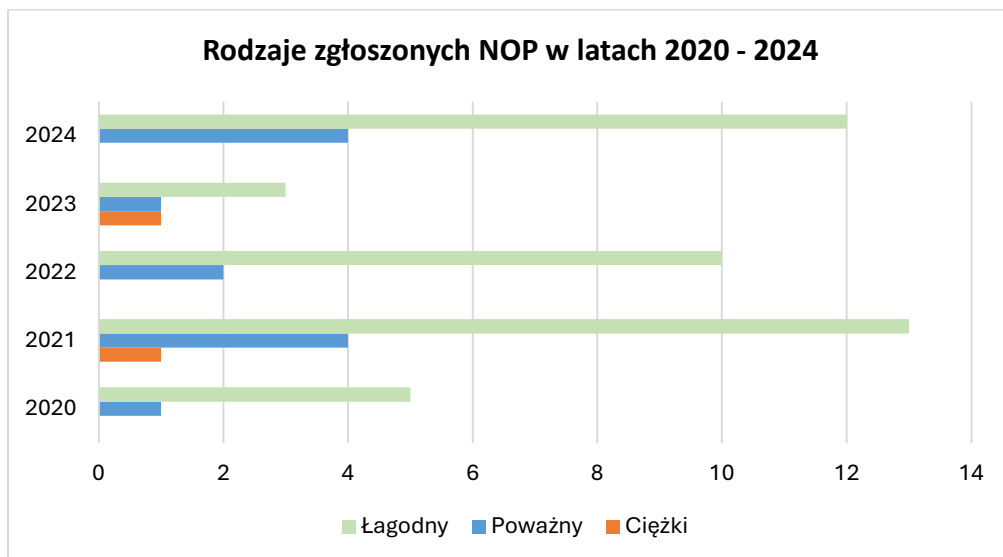
HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka, który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy oraz inne choroby nowotworowe u osób obojga płci. Szczepienie jest najskuteczniejsze w momencie, kiedy nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych, dlatego powszechne programy szczepień p/HPV najczęściej wskazują dziewczynki i chłopców w wieku poniżej 15 lat.

Na terenie powiatu dąbrowskiego szczepienia realizowane są w większości w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. Aktualnie odsetek dzieci zaszczepionych (spośród podległych szczepieniom z roczników 2010 – 2015) wynosi 3 %.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (Dz. U. z 2010 r. Nr 254, poz. 1711), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny rejestruje NOP-y zgłaszane przez świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne.

W rejestrze Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dąbrowie Tarnowskiej w 2024 roku odnotowano 16 NOP-ów zgłoszonych przez lekarzy (w roku 2023 zgłoszono 5 NOP-ów). Na poniższym wykresie przedstawiono rodzaje i ilość zgłoszonych NOP-ów na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Wykres 21. Rodzaje zgłoszonych NOP w latach 2020-2024

W 2024 roku na nadzorowanym terenie odnotowano 71 osób w stosunku do których nie jest realizowany obowiązek szczepień ochronnych (stan na dzień 31.12.2024 r.). W związku z powyższym podjęto działania informacyjno – edukacyjne oraz przymuszające w tym w postaci:

- 46 pism informacyjno-edukacyjnych do rodziców/opiekunów prawnych dzieci z informacjami o korzyściach wynikających z wykonania szczepień ochronnych oraz zawierających pouczenie o zagrożeniach związanych z chorobami, na które istnieje możliwość uodpornienia poprzez szczepienie,
- 20 upomnień zawierających wezwanie do wykonania obowiązku szczepień ochronnych z pouczeniem o skierowaniu sprawy na drogę egzekucji administracyjnej,
- 22 wnioski do Wojewody Małopolskiego o wszczęcie wobec opiekunów prawnych niezaszczepionych dzieci egzekucji administracyjnej oraz nałożenie grzywny w celu przymuszenia.

Spośród osób nierealizujących obowiązku szczepień ochronnych, wobec których wszczęto procedurę przymuszającą, szczepienia zostały uzupełnione u 11 dzieci.

III. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

W roku 2024 sprawowano nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w celu zapewnienia bezpiecznych warunków realizowanych świadczeń zdrowotnych. Zakres kontroli sanitarnych dotyczył przestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych pomieszczeń i urządzeń podmiotów wykonujących działalność leczniczą, ze szczególnym uwzględnieniem procesu sterylizacji, dezynfekcji, gospodarowania odpadami medycznymi, wytwarzanymi w wyniku udzielanych świadczeń oraz stosowanych procedur higienicznych. Oceniano również zakres, sposób i częstotliwość prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W okresie 01.01.2024 r. - 31.12.2024 r. pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej znajdowało się 104 obiekty.

Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w powiecie dąbrowskim w 2024 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w powiecie dąbrowskim w 2024 roku

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów nadzorowanych	Liczba obiektów poddanych kontroli	Liczba wykonanych kontroli	% skontrolowanych obiektów
Szpital	1	1	8	100
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	1	1	1	100
Centrum Zdrowia Tuchów	1	1	2	100
Przychodnie i Ośrodki Zdrowia	16	16	18	100
Niezabiegowe praktyki lekarskie	30	7	7	23,3
Zabiegowe praktyki lekarskie	11	6	6	54,5
Praktyki lekarzy dentystów	15	7	7	46,7
Praktyki pielęgniarek i położnych	3	0	0	0
Gabinety rehabilitacji	3	2	2	66,7
Zespoły ratownictwa medycznego	2	2	2	100
Stacja Dializ	1	1	1	100
Punkt poboru materiału do badań	1	1	1	100
Rezonans Powiśle	1	1	1	100
Punkty szczepień	18	18	19	100

W ramach nadzoru nad obiektami prowadzącymi działalność leczniczą w analizowanym okresie przeprowadzono łącznie 75 kontroli, w tym:

- 69 kontroli kompleksowych,
- 5 kontroli sprawdzających,
- 1 kontrolę problemową.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami wydano 3 decyzje merytoryczne oraz 3 decyzje płatnicze, mandatów karnych nie nałożono.

Stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych podmiotach dotyczyły:

- niewłaściwego stanu technicznego wyposażenia,
- nieprzestrzegania procedur higieniczno-sanitarnych.

W większości skontrolowanych obiektów stwierdzono właściwy dobór preparatów dezynfekcyjnych w stosunku do potencjalnego zagrożenia. Zapas sprzętu jednorazowego użytku, materiałów opatrunkowych, ręczników jednorazowych, środków do mycia i dezynfekcji rąk wystarczający. Zastrzeżeń nie budziły również procesy sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, postępowanie z brudną bielizną oraz magazynowanie odpadów medycznych.

Zakażenia szpitalne i ocena działalności Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych

W Zespole Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej powołany jest Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Skład osobowy Komitetu i Zespołu jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie kwalifikacji członków zespołu kontroli zakażeń szpitalnych.

Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych (ZKZSz) organizuje i przeprowadza szkolenia dla pracowników szpitala w zakresie przestrzegania procedur sanitarno-epidemiologicznych oraz w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych. W 2024 r. ZKZSz przeprowadził łącznie 30 szkoleń dedykowanych dla personelu medycznego w zakresie profilaktyki zakażeń szpitalnych.

Monitorowanie zakażeń szpitalnych prowadzone jest metodą czynnego nadzoru. Rejestracja prowadzona jest we wszystkich oddziałach. W szpitalu obowiązuje dokumentacja służąca do rejestracji zakażeń szpitalnych.

W 2024 roku ZKZSz przeprowadził kontrole wewnętrzne we wszystkich jednostkach organizacyjnych szpitala.

W ubiegłym roku nie odnotowano żadnego ogniska szpitalnego.

Oceniając stan sanitarny powiatu w zakresie higieny lecznictwa należy zwrócić uwagę na problem rozprzestrzeniania się w Polsce oraz na całym świecie bakterii jelitowych

Enterobacterales wytwarzających karbapenemazy (CPE), co stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla zdrowia publicznego i jedno z największych wyzwań w obszarze medycyny. Warunkiem ograniczenia rozprzestrzeniania się CPE są skoordynowane działania, których podstawą jest wdrożenie i ścisły nadzór w zakresie monitorowania CPE. Dlatego też w dniu 30 sierpnia 2019 r., Wojewoda Małopolski powołał Wojewódzki Zespół ds. Monitorowania i Zwalczania Zakażeń Patogenami Opornymi na Antybiotyki Kluczowe dla Leczenia w podmiotach leczniczych województwa małopolskiego.

Efektem pracy Zespołu jest opracowany i zatwierdzony w dniu 22 stycznia 2020 r. dokument „Strategia działań mających wpływ na ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń patogenami opornymi na antybiotyki kluczowe dla leczenia w podmiotach leczniczych województwa małopolskiego”. Strategia ta wprowadziła zasady dotyczące komunikacji i współpracy pomiędzy podmiotami leczniczymi w zakresie przekazywania informacji o pacjentach skolonizowanych/zakażonych CPE.

**STAN SANITARNY
ZAKŁADÓW ŻYWIENIOWO-
ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ
PRZEDMIOTÓW UŻYTKU**

IV. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWIENIOWO ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Zakres nadzoru sanitarnego

Podstawowym celem działania Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku było zapewnienie bezpieczeństwa żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu poprzez sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- *warunków produkcji, sprzedaży, przechowywania i transportu żywności,*
- *nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,*
- *nadzoru nad suplementami diety,*
- *nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego,*
- *nadzoru nad jakością żywienia różnych grup konsumentów w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego,*
- *warunków sprzedaży materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością*
- *podejmowania działań w zakresie systemu RASFF /System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach/*
- *przyjmowania i realizacji zgłaszanych sygnałów obywatelskich.*

Stan sanitarny obiektów żywności żywienia i przedmiotów użytku

W roku 2024 w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej znajdowało się 661 zakładów produkcji i obrotu żywnością, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem opracowanym według wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami przeprowadzania urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 528 kontroli sanitarnych. Plan kontroli na rok 2024 został zrealizowany w 99,2 %).

Tabela 4. Liczba kontroli w poszczególnych grupach zakładów

Rodzaj obiektu	Rok 2024	
	Liczba obiektów objętych nadzorem	Liczba kontroli w obiektach
Zakłady produkcji żywności w tym:	280	259
Wytwórnice lodów	5	8
Automaty do lodów	6	4
Piekarnie	8	4
Ciastkarnie	3	3
Wytwórnice napojów alkoholowych, w tym wytwórnice win	1	1
Przetwórnice owocowo-warzywne	5	4
Wytwórnice koncentratów spożywczych	1	2
Wytwórnice octu, majonezu, musztardy	1	2
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	1	2
Zakłady garmazeryjne	1	1
Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	234	219
Producenci żywności w warunkach domowych	11	5
Inne wytwórnice żywności	3	4
Zakłady obrotu żywnością w tym:	249	180
Sklepy spożywcze	135	135
Kioski	8	7
Magazyny hurtowe	2	4
Obiekty ruchome i tymczasowe	15	5
Środki transportu	30	6
Inne obiekty obrotu żywnością	59	23
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte w tym:	55	49
zakłady małej gastronomii	45	40
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	68	37
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	9	3
Razem	661	528

W roku 2024 spośród 661 zakładów znajdujących się w rejestrze, skontrolowano 447 (tj. 67,6 %), w tym:

- 247 (88,2%) obiektów produkcji żywności,
- 127 (51,0%) obiektów obrotu żywnością,
- 38 (69,1%) obiektów żywienia otwartego,
- 32 (47,1%) obiekty żywienia zamkniętego,
- 3 (33,3%) obiekty obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Oprócz kontroli z planu (371) dodatkowo wykonano kontrole doraźne (157) z związku ze zgłoszeniami w systemie RASFF, wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładów/poszerzenie prowadzonej działalności, sygnałami obywatelskimi jak również prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.

W roku sprawozdawczym 5,5 % przeprowadzonych kontroli wykazało niezgodności z przepisami prawa żywnościowego. Najczęściej stwierdzane niezgodności to:

- brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie szkolenia pracownika z zasad higieny, stosownego do charakteru wykonywanej pracy,
- brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie szkolenia osób odpowiedzialnych za wdrażanie i stosowanie zasad systemu HACCP w zakładzie z zasad tego systemu,
- brak do wglądu orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak dokumentacji dotyczącej stosowania zasad systemu HACCP,
- brak dokumentacji dotyczącej stosowania zasad GHP, GMP,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sufitów, ścian, podłóg, drzwi,
- niestosowanie się do założeń instrukcji zaopatrzenia zakładu w wodę w zakresie częstotliwości kontroli jakości bakteriologicznej wody używanej w zakładzie,
- oferowanie do sprzedaży dla klientów środków spożywczych nieodpowiadających wymaganiom zdrowotnym – przeterminowane środki spożywcze.

W związku z powyższym wydano 5 decyzji administracyjnych dotyczących usunięcia nieprawidłowości, nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 2 500 zł oraz wydano zalecenia pokontrolne w 35 zakładach.

Uchybienia, które skutkowały nałożeniem grzywny w drodze mandatu karnego to:

- nieprzestrzeganie wymagań higienicznych,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności lub dat minimalnej trwałości,
- wprowadzanie po raz pierwszy do obrotu suplementu diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego.

Do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Krakowie skierowano 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej, które dotyczyły:

- prowadzenia działalności niezgodnej z wydaną decyzją (1),
- sprzedaży w ramach prowadzonej działalności w jednostce systemu oświaty środków spożywczych innych niż objętych grupami środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży (2).

Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po rozpatrzeniu sprawy uznał wnioski za zasadne, a na winnych zostały nałożone kary pieniężne.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Pobór próbek w ramach nadzoru nad jakością zdrowotną żywności prowadzony był zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2024 rok dla powiatu dąbrowskiego” oraz „Planem działania na 2024 rok w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”.

W 2024 roku pobrano 100 próbek żywności oraz 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, co stanowi 100% założonego planu. Nie pobierano próbek doraźnych. Ilość próbek w rozbiu na kierunek badań przedstawia się następująco:

- 70 próbek w kierunku badań mikrobiologicznych,
- 31 próbek w kierunku badań fizykochemicznych, w tym: 3/w kierunku substancji dodatkowych, 8/w kierunku zawartości metali, 1/w kierunku WWA, 2/w kierunku zawartości pestycydów, 1/w kierunku zawartości kwasu erukowego, 2/w kierunku

antybiotykooporności, 1/w kierunku alkaloidów opium/, 1/w kierunku nadchloranów, 1/w kierunku zawartości azotanów, 1/w kierunku MCPD i pochodne, 1/w kierunku organoleptyki, 1/w kierunku skażenia promieniotwórczego, 1/w kierunku zawartości witamin i innych składników żywieniowych, 4/w kierunku poziomu mikotoksyn/, 1/w kierunku akryloamidu/, 1/w kierunku GMO/, 1/w kierunku substancji wzbogacających/.

Zakwestionowaniu uległo 5 próbek:

- 5 próbek lodów z automatu - przekroczenie dopuszczalnej ilości bakterii Enterobacteriaceae. Wydano decyzję administracyjną nakazującą wstrzymanie wprowadzania do obrotu lodów do czasu potwierdzenia prawidłowości przebiegu procesu technologicznego wynikami badań mikrobiologicznych lodów. Na osobę winną zaniedbań nałożono mandat karny (300 zł.) za nieprzestrzeganie wymagań higienicznych podczas produkcji lodów;

Tabela 5. Procent kwestionowanych próbek w latach 2019 – 2024

Rok	Liczba próbek pobranych do badań	Liczba próbek zakwestionowanych	% próbek zakwestionowanych
2024	101	5	4,6%
2023	96	6	6,3%
2022	95	0	0
2021	108	1	0,9%
2020	82	0	0
2019	126	8	6,3%

Współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii

W 2024 roku kontynuowano współpracę w związku z zawartym w 2018 roku porozumieniem pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Dąbrowie Tarnowskiej, a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Dąbrowie Tarnowskiej. Dwukrotnie dokonano aktualizacji list zakładów na podstawie Porozumienia ramowego o współdziałaniu i współpracy.

Na terenie powiatu dąbrowskiego znajdują się 4 zakłady wspólnie nadzorowane przez Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną:

- 2 punkty skupu zbóż – prowadzące działalność w zakresie skupu i sprzedaży materiałów paszowych, mieszanek paszowych i transportu pasz oraz skupu zbóż,

- 1 zakład wyrobów kulinarnych i garmażeryjnych - prowadzący działalność w zakresie przetwórstwa i produkcji surowych wyrobów mięsnych oraz produkcji produktów mącznych głęboko mrożonych bez wkładu mięsnego,
- 1 RHD – prowadzący działalność w zakresie produkcji produktów mięsnych i gotowych posiłków z produktów pochodzenia zwierzęcego, produkcji i sprzedaży pieczywa oraz przetworów owocowo-warzywnych.

W związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) w okresie I-V 2024 r. podczas bieżących kontroli w zakładach obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego zwracano szczególną uwagę na identyfikowalność mięsa wieprzowego, dziczyzny i wyrobów oraz postępowania z odpadami gastronomicznymi. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

W minionym roku Powiatowy Lekarz Weterynarii w Dąbrowie Tarnowskiej przekazał 2 informacje dotyczące:

- stwierdzenia *Salmonella enteritidis* u kur hodowlanych na fermie drobiu zlokalizowanej na terenie powiatu dąbrowskiego,
- przekazania list dystrybucyjnych zakładów nadzorowanych przez PPIS w Dąbrowie Tarnowskiej będących odbiorcami mięsa drobiowego, w którym stwierdzono obecność pałeczek *Salmonella enteritidis* (powiadomienie RASFF nr 1204/1/2024), rozdyskrebowanego przez zakład będący pod nadzorem PLW w Dąbrowie Tarnowskiej.

W związku ze zgłoszonym sygnałem obywatelskim dot. sprzedaży na placu targowym z ruchomego punktu sprzedaży ciast i pieczywa o niewłaściwej jakości, przeprowadzono wspólną kontrolę – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Ochrony Środowiska

W roku 2024 w ramach „Planu działania na 2024 rok dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” realizowanego w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, przeprowadzono 4 kontrole gospodarstw rolnych pozyskujących artykuły pochodzenia roślinnego i wprowadzających je do obrotu na zasadzie dostaw bezpośrednich. 2 kontrole wykonano przy współudziale przedstawiciela Inspekcji Ochrony Środowiska oraz 2 kontrole przy współudziale

przedstawiciela Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Na etapie dostaw bezpośrednich pobrano do badań w kierunku pestycydów 1 próbkę (truskawki), która nie uległa zakwestionowaniu.

W ubiegłym roku Powiatowy Lekarz Weterynarii w Dąbrowie Tarnowskiej, przedstawiciel Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie/Oddział Dąbrowa Tarnowska oraz przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej wzięli udział w posiedzeniu Rady Powiatowej Małopolskiej Izby Rolniczej w Dąbrowie Tarnowskiej, na którym przedstawili informacje związane z aktualnymi wymogami sanitarnymi dotyczące rolników prowadzących w ramach działalności rolniczej sprzedaż płodów rolnych na podstawie przepisów sprzedaży bezpośredniej, RHD lub w ramach działalności MOL.

System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach - RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie, będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W roku 2024 na terenie powiatu dąbrowskiego prowadzono postępowania w sprawach zgłoszonych do systemu RASFF dotyczących:

- „Lloyd Madras Herbata czarna Liściasta łamana,
- Pasta sezamowa pn. Tahina,
- Kmin rzymski,
- Słodka papryka,
- Pomarańcze,
- Drożdże,
- Krewetki obrane z maślano cytrynowym sosem chili,
- Suplement diety pn. Reishi Mushroom,
- Pestki dyni bezglutenowe,
- Mak niebieski,
- Czajnik elektryczny,
- Mięso drobiowe,
- Bazylia,
- Bób świeży,

- Herbatka fix rumiankowo-koperkowa,
- Figi suszone,
- Siemię lniane,
- Rukola,
- „Herbatniki ETI Tea Biscuits”,
- Łopatką do patelni,
- konserwa turystyczna,
- Suplement diety „Propolis Forte”,
- Barwniki spożywcze.

W związku z powyższym przeprowadzono 74 postępowania wyjaśniające. W obiektach, w których stwierdzono kwestionowane produkty, podjęto działania mające na celu ich zabezpieczenie i wycofanie z obrotu.

Nadzór nad wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży

W elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki zarejestrowano 1 turnus zimowego wypoczynku oraz 3 letniego, zorganizowane dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu dąbrowskiego. Nadzór nad warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia dzieci i młodzieży zarówno w okresie zimowego jak i letniego wypoczynku obejmuje higienę przygotowywania posiłków oraz jakość zdrowotną używanych surowców, w tym ich identyfikowalność, terminy przydatności do spożycia i warunki przechowywania jak również poprawność tworzonego jadłospisu.

Nadzorem objęto jeden blok żywienia (restauracja hotelowa) prowadzący żywienie dzieci i młodzieży podczas letniego i zimowego wypoczynku. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. W skontrolowanym obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wzmocniony nadzór nad obrotem grzybami

W roku 2024 tak jak w latach ubiegłych sprawowano na bieżąco nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi oraz przetworami grzybowymi, wzmocniony w okresie jesiennym oraz zimowym (przedświątecznym). Podczas kontroli sprawdzono punkty handlowe, zakład produkcyjny wykorzystujący grzyby suszone do produkcji, zakłady żywienia zbiorowego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu grzybów i przetworów grzybowych. W zakładach żywienia zbiorowego nie stwierdzono stosowania grzybów rosnących w warunkach naturalnych. Grzyby suszone i mrożone stwierdzone w obrocie oznakowano numerami atestów i numerami uprawnień grzyboznawcy. W okresie jesiennym przedstawiciel PSSE wydał 76 atestów na grzyby świeże.

Na terenie powiatu dąbrowskiego w 2024 roku nie zgłoszono zatrucia spowodowanego spożyciem grzybów lub przetworów grzybowych.

Podczas trwania sezonu grzybowego w 2024 roku podobnie jak w roku poprzednim prowadzono szeroko zakrojoną akcję informacyjno-edukacyjną na temat grzybów oraz zasad ich zbierania zarówno wśród dzieci i młodzieży jak i dorosłych mieszkańców powiatu dąbrowskiego – szeroki opis prowadzonych działań zamieszczono w niniejszym raporcie w dziale pt. „OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA”.

Wzmóżony nadzór nad bezpieczeństwem żywienia w zakładach małej gastronomii w okresie letnim

W okresie letnim przeprowadzono 13 kontroli zakładów małej gastronomii, których przedmiotem była higiena przygotowywania posiłków oraz jakość zdrowotna używanych surowców, w tym ich identyfikowalność, terminy przydatności do spożycia i warunki przechowywania żywności w tym wód butelkowanych i napojów jak również warunki transportu dostarczanej żywności do klienta.

Podczas 2 kontroli stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 1 decyzję administracyjną zakazującą wprowadzania do obrotu lodów z automatu do czasu potwierdzenia prawidłowości przebiegu procesu technologicznego wynikami badań mikrobiologicznych lodów, w związku ze stwierdzeniem w 5 próbkach obecność Enterobacteriaceae w ilościach przekraczających wartości określone w Rozporządzeniu Komisji (UE) Nr 2023/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych. Na osobę winną zaniedbań nałożono mandat karny na kwotę 300 zł za nieprzestrzeganie wymagań higienicznych. Wydano zalecenie pokontrolne dotyczące okazania do wglądu orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych osoby pracującej w styczności z żywnością.

Dostawa posiłków przez zakłady małej gastronomii odbywała się własnymi środkami transportu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Zakłady nie korzystają z usług firm zewnętrznych w zakresie dostawy posiłków do klienta.

**WARUNKI
SANITARNO-HIGIENICZNE
ŚRODOWISKA PRACY**

V. WARUNKI SANITARNO HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Ocena środowiska pracy

W 2024 roku w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej znajdowało się 549 obiektów/zakładów pracy zatrudniających łącznie 5829 pracowników. W ramach nadzoru ujęto do kontroli 291 obiektów/zakładów pracy, zatrudniających 3495 pracowników, w których przeprowadzono 389 kontroli. Zakłady klasyfikowane były wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 roku w obszarze Higieny Pracy ukierunkowana była między innymi na przestrzeganie: warunków zdrowotnych środowiska pracy/procesów produkcji/stosowania mieszanin chemicznych w działalności zawodowej/wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych/udostępniania na rynku produktów biobójczych i substancji czynnych, kosmetyków, detergentów.

W związku z nowelizacją przepisów prawnych, ujawniających narażenie zawodowe na nowe zagrożenia występujące w środowisku pracy, procesy, czynniki szkodliwe dla zdrowia (reprotoksyczne), w ramach nadzoru prowadzonego przez pion higieny pracy podejmowano działania mające na celu ograniczenie narażenia zawodowego pracowników, poprzez poprawę warunków pracy, podnoszenie wiedzy pracodawców przez szeroko zakroje działania edukacyjno-informacyjne.

W 2024 roku w ramach prowadzonego nadzoru bieżącego nad obiektami – zakładami pracy stwierdzono nieprawidłowości wynikające z nieprzestrzegania warunków zdrowotnych środowiska pracy, stanu sanitarno-technicznego, realizacji obowiązujących przepisów prawnych. Wydano 27 decyzji administracyjnych, w których zawarto 143 nakazy dotyczące usunięcia nieprawidłowości w zakresie:

- badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy/23,
- obniżenia natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia/1,
- oceny ryzyka zawodowego oraz poinformowania pracowników o ryzyku zawodowym/31,
- orzeczeń lekarskich zakresu badań profilaktycznych stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na określonym stanowisku pracy/3,
- substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy/24,

- rejestru badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów tych czynników/17,
- niezapoznania pracowników z wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy/9,
- przydziału odzieży roboczej, ochronnej, sprzętu ochrony indywidualnej oraz okresów ich użytkowania, indywidualnego pracowniczego przydziału odzieży/12,
- udostępniania na rynku produktów biobójczych/2,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy/2,
- niezapewnienia sprawnie funkcjonującej wentylacji mechanicznej ogólnej i stanowiskowej w pomieszczeniach pracy/2,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych/1,
- niezapewnienia dla pracowników pomieszczeń higieniczno-sanitarnych wraz z ich wyposażeniem/3,
- innych nieprawidłowości/13 tj.:
 - brak rejestru chorób zawodowych i zgłoszeń podejrzenia o choroby zawodowe,
 - brak pomiarów w zakresie natężenia oświetlenia elektrycznego występującego na stanowiskach pracy w zakładzie,
 - brak instrukcji stanowiskowych bezpieczeństwa i higieny pracy,

Decyzje nakazowe wydane przez PPIS w 2024 roku dotyczyły zakładów przyporządkowanych do niżej wymienionych grup Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD):

PKD 08 Wydobycie kruszywa,

PKD 10 Produkcja artykułów spożywczych

PKD 16 Produkcja wyrobów z drewna

PKD 25 Produkcja konstrukcji, wyrobów metalowych

PKD 31 Produkcja mebli

PKD 42 Roboty budowlane- brukarstwo

PKD 43 Roboty budowlane

PKD 45 Naprawy pojazdów samochodowych

PKD 46 Handel hurtowy środków czystościowych

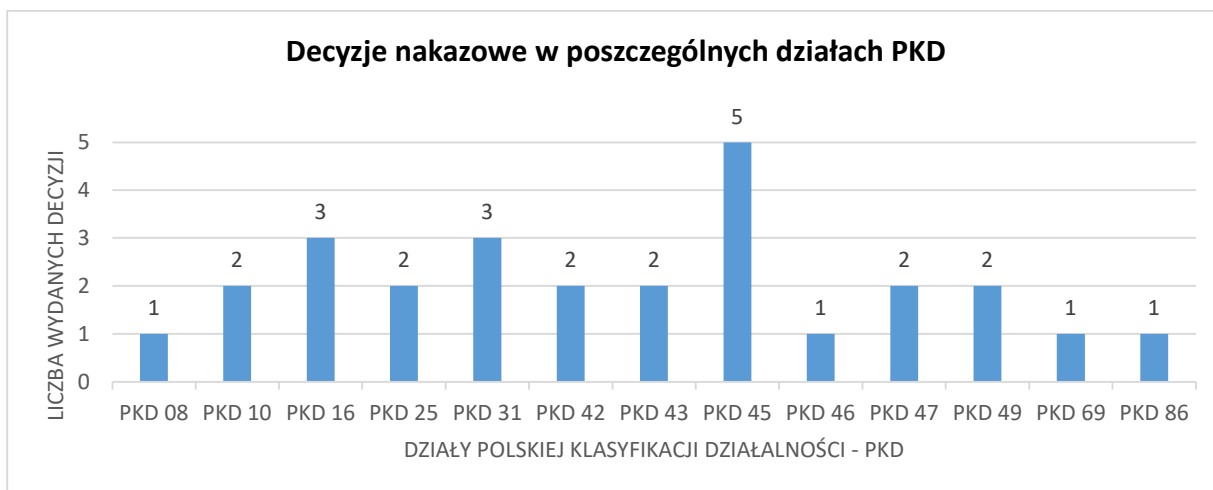
PKD 47 Handel detaliczny prowadzony w wyspecjalizowanych sklepach

PKD 49 Transport drogowy towarów,

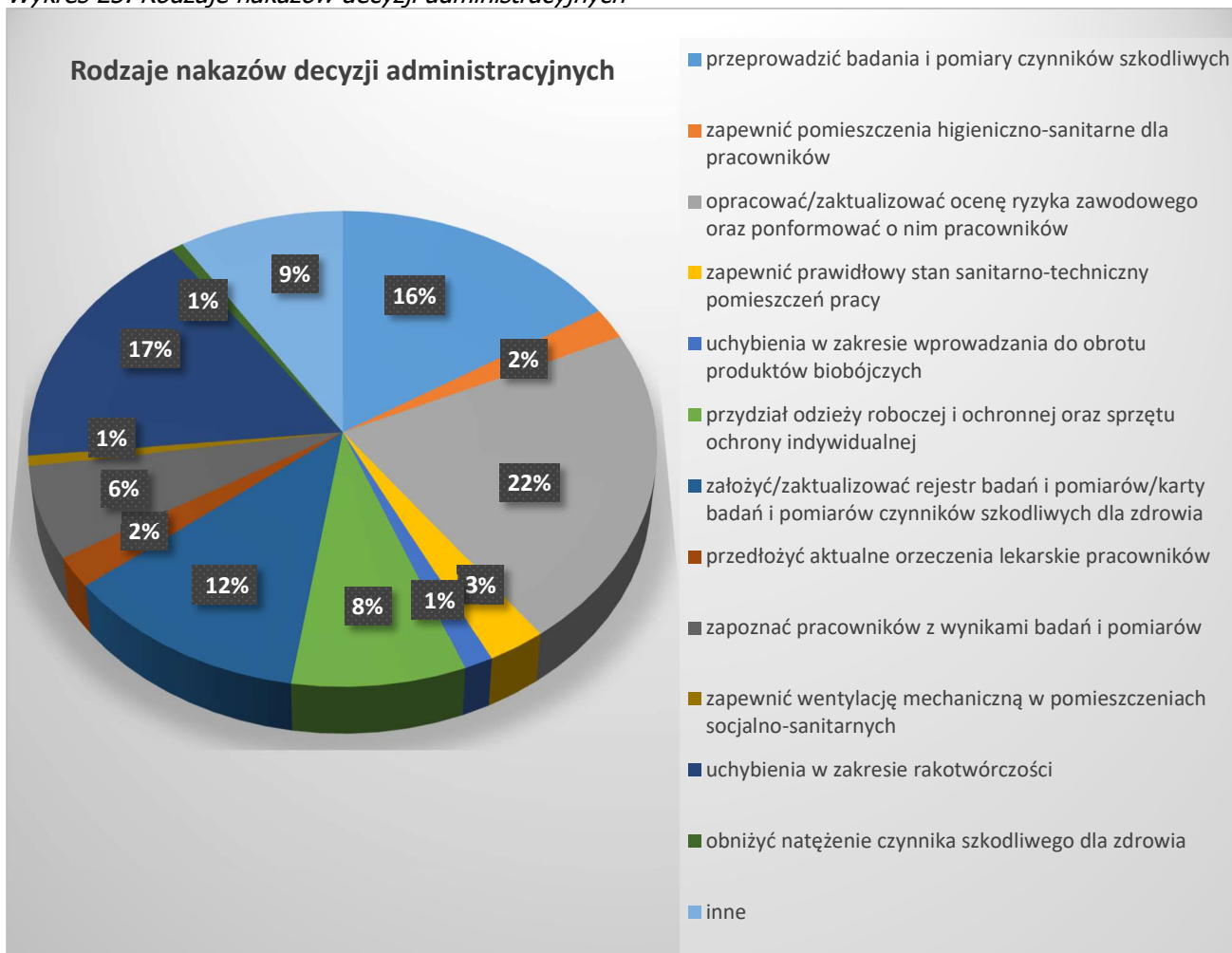
PKD 69 Działalność usługowa rachunkowo-księgową,

PKD 86 Opieka Zdrowotna

Wykres 22. Decyzje nakazowe w poszczególnych działach PKD

Wykres 23. Rodzaje nakazów decyzji administracyjnych

Ocena narażenia zawodowego

Kontrole środowiska pracy prowadzone były głównie pod kątem występowania czynników szkodliwych dla zdrowia emitowanych do środowiska pracy oraz stosowanych przez pracodawców sposobów ochrony pracowników przed tymi zagrożeniami.

Na podstawie kontroli oraz wyników badań i pomiarów środowiskowych czynników szkodliwych dla zdrowia, wykazano, iż stanowiska pracy w 91 % zakładów odpowiadały warunkom higienicznym tzn. czynniki szkodliwe występujące na stanowiskach pracy nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia pracowników.

Ocena narażenia na czynniki fizyczne

Szkodliwe warunki pracy, tzn. stanowiska na których, w wyniku przeprowadzonych badań i pomiarów stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm higienicznych natężenia dźwięku, drgań mechanicznych działających na organizm człowieka odnotowano w 8 zakładach, co stanowi 3% zakładów objętych kontrolą w roku sprawozdawczym. Wydano 1 decyzję w toku realizacji nakazującą opracowanie i drożenie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do eliminacji lub ograniczenia zawodowego narażenia na hałas.

Weryfikacja wyników badań środowiska pracy wykazała, iż poprawiono warunki pracy dla 44 pracowników, w kierunku ograniczenia narażenia na hałas poprzez: zmianę lokalizacji stanowisk pracy, przegląd techniczny maszyn, ograniczenie czasu pracy, rotację pracowników. Powyższe działania przyczyniły się do zmniejszenia liczby osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych czynników fizycznych.

Tabela 6. Narażenie na fizyczne czynniki szkodliwe w latach 2020 – 2024

Rok	Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
		NDS i NDN ogółem	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych (hałas, wibracja)
2020	13	176	-	-	176
2021	13	134	-	-	134
2022	9	92	-	-	92
2023	7	46	-	-	46
2024	8	44	-	-	44

Ocena narażenia na czynniki biologiczne

W ramach prowadzonego nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 5 zakładów. Kontakt z czynnikiem biologicznym na stanowiskach pracy miało 90 pracowników zatrudnionych w sektorach związanych z opieką zdrowotną i usługami kamieniarskimi. W skontrolowanych obiektach, w których pracownicy są narażeni na działanie czynników biologicznych zaliczanych do 2 i 3 grupy zagrożenia nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela 7. Narażenie na czynniki biologiczne w zakładach pracy w latach 2020 – 2024

Rok	Liczba zakładów objętych kontrolą	Liczba pracowników pracujących w narażeniu
2020	0 (COVID-19)	0 (COVID-19)
2021	7	7
2022	10	603
2023	17	386
2024	5	90

Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze

W 2024 roku pod kątem substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym występujących w środowisku pracy skontrolowano 19 zakładów w tym:

- 8 w których w procesie technologicznym występują prace związane z narażeniem zawodowym na pył drewna,
- 6 w których występuje narażenie przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika, narażenie na spaliny emitowane z silników Diesla.
- 1 w którym występuje narażenie na azbest podczas usuwania awarii sieci wodociągowych,
- 4 wykonujące prace związane z demontażem/transportem wyrobów zawierających azbest z pokryć dachowych na terenie powiatu dąbrowskiego (firmy z powiatów ościennych).

W narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku, pracowało 162 osoby, w tym 10 kobiet.

Nieprawidłowości stwierdzono w 9 zakładach w tym:

- 5 w których występuje narażenie przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika,
- 4 w których w procesie technologicznym występują prace związane z narażeniem zawodowym na pył drewna.

Do pracodawców wystosowano 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie nieprawidłowości. Nakazy w nakreślonych terminach zostały zrealizowane w 4 zakładach, w 5 przypadkach termin realizacji przypada na 2025 r.

Tabela 8. Narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy w latach 2020-2024

Rok	Liczba zakładów pracy w ewidencji	Liczba skontrolowanych zakładów pracy	Liczba pracowników pracujących w narażeniu
2020	6	6	74
2021	6	6	76
2022	36	9	98
2023	48	20	166
2024	55	19	162

Ocena narażenia na substancje i mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie

W zakresie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi stwarzającymi zagrożenie przeprowadzono ogółem 91 kontroli, w tym:

- 58 w podmiotach stosujących zawodowo substancje i mieszaniny chemiczne,
- 31 u dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych,
- 2 u dalszych użytkowników – formulatorów.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono, nieprawidłowości.

W ramach wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE 12, dotyczącego nadzoru nad realizacją obowiązków w zakresie zgodności z wymogami rozporządzenia REACH dotyczącymi rejestracji, stosowania ograniczeń i udzielania zezwoleń rozpoznano rynek pod kątem importerów substancji i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu dąbrowskiego nie notowano firm prowadzących działalność w zakresie importu substancji/mieszanin chemicznych.

Nadzór nad produktami biobójczymi

W roku sprawozdawczym w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi skontrolowano 52 obiekty, w których przeprowadzono 56 kontroli, w tym:

- 40 dotyczących udostępniania na rynku produktów biobójczych,
- 12 dotyczących stosowania zawodowo produktów biobójczych.

W sezonie letnim wzmożono nadzór nad produktami biobójczymi zaliczanymi do kategorii III grupy produktowej 18 i 19 (insektycydy i repelenty). Nieprawidłowość stwierdzono w 1 obiekcie handlowym, a dotyczyła wprowadzania produktów biobójczych niewłaściwie oznakowanych.

Do przedsiębiorcy wystosowano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości, która została zrealizowana w nakreślonym terminie.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

Na terenie powiatu dąbrowskiego znajdują się 2 podmioty stosujące zawodowo prekursory narkotyków. Przeprowadzono 2 kontrole w zakresie stosowania prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej nie wpłynęły zgłoszenia w zakresie środków zastępczych, które powodowałyby wszczęcie postępowania administracyjnego. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego przesyłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie comiesięczne sprawozdania oraz prowadzono monitoring zatruć spowodowanych środkami zastępczymi. W roku sprawozdawczym nie odnotowano zatruć środkami zastępczymi w powiecie dąbrowskim.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W obszarze nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 41 kontroli w tym:

- 29 u dystrybutorów i stosujących produkty kosmetyczne,
- 2 u producentów produktów kosmetycznych,
- 10 w ramach realizacji urzędowej kontroli - pobór prób do badań laboratoryjnych.

Nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie przestrzegania wymogów nad produktami kosmetycznymi. Pobrane próby kosmetyków do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologii /2 oraz fizykochemii /8, nie zostały zakwestionowane.

Choroby zawodowe

W roku sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej w wyniku postępowania administracyjnego wydał 12 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Sporządzono 12 kart stwierdzenia choroby zawodowej, które przesłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Decyzje o stwierdzeniu bądź o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej na przestrzeni ostatnich pięciu lat zostały wydane w oparciu o przeprowadzone postępowania administracyjne w związku z otrzymanymi zgłoszeniami podejrzenia choroby zawodowej.

Tabela 9. Decyzje stwierdzające chorobę zawodową w wydane w latach 2020-2024

Decyzje stwierdzające chorobę zawodowej	2020	2021	2022	2023	2024
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych	5	3	2	0	1
Rozległe zgrubienia płucnej	1	0	0	0	0
Borelioza	2	0	0	0	0
SARS-CoV-2	0	7	7	19	10
Astma oskrzelowa	0	0	0	0	1
Alergiczny nieżyt nosa	0	0	1	0	0
Ogółem	8	10	10	19	12

Tabela 10. Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydane w latach 2020 - 2024

Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	2020	2021	2022	2023	2024
Pylica azbestowa płuc	1	0	0	1	0
Astma oskrzelowa	1	0	0	0	0
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych	7	3	1	2	2
Rozległe zgrubienie opłucnej	1	0	0	0	0
Borelioza	0	0	0	0	2
Ogółem	10	3	1	3	4

NAZDÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

VI. NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2024 roku w ewidencji Stanowiska Pracy ds. Nadzoru Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej znajdowało się 220 obiektów użyteczności publicznej. Przeprowadzono 152 kontrole sanitarne (planowe i doraźne), pobrano 68 prób wody.

Obiekty użyteczności publicznej, stanowią specyficzną i bardzo różnorodną grupę. Kryteria oceny stanu sanitarno-higienicznego oraz sanitarno-technicznego tych obiektów są zależne w znacznej mierze od rodzaju świadczonych usług. Zakres kontroli obejmował:

- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń w tym wentylacji,
- utrzymanie czystości,
- gospodarkę odpadami komunalnymi,
- zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków,
- higienę podczas świadczenia usług,
- zapewnienie apteczek I pomocy
- przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach.

Tabela 11. Dane liczbowe podjętych działań przez pion Nadzoru Higieny Komunalnej w latach 2021-2024

Rodzaj danych	2021	2022	2023	2024
Liczba obiektów wg ewidencji	221	214	219	220
Liczba obiektów skontrolowanych	27	73	87	87
Liczba kontroli	57	117	130	152
Liczba decyzji merytorycznych	36	42	39	74
Liczba decyzji płatniczych	15	21	25	35
Liczba opinii sanitarnych	20	16	4	3
Liczba postanowień	22	30	15	14

Tabela 12. Rodzaje grup obiektów funkcjonujących na terenie powiatu dąbrowskiego w 2024 roku

Obiekty	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych zgodnie z planem
Szpital	1	1
Hospicja stacjonarne	2	2
Ustępy publiczne (funkcjonujące samodzielnie)	2	1
Domy pomocy społecznej	2	2
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	3	1
Zakłady fryzjerskie	38	18
Zakłady kosmetyczne	36	24
Zakłady odnowy biologicznej	10	3
Zakłady tatuażu	1	1
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu)	11	8
Obiekty sportowe funkcjonujące samodzielnie (kluby sportowe, hale sportowe, hale widowiskowe)	10	3
Obiekty świadczące usługi hotelarskie, w tym hotele, hostele, motele, pensjonaty, pola biwakowe oraz inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	7	1
Pływalnie	1	1
Kąpieliska	1	1
Zakłady pogrzebowe / domy przedpogrzebowe	7	3
Cmentarze	25	7
Firmy transportowe - przewóz osób	5	2
Targowiska	2	2
Stacje paliw z bazą obsługi podróżnych	13	2
Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę	5	2
Pozostałe, w tym tereny rekreacji, kina, muzea	38	2
SUMA	220	87

Przeprowadzone w ocenianym roku kontrole sanitarne, w ramach nadzoru bieżącego wykazały następujące nieprawidłowości,:

- brak przeprowadzonych badań ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii Legionella w obiekcie w którym podczas użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny,
- brak opracowanych instrukcji/procedur dotyczących mycia i dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku oraz postępowania zapewniającego ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w gabinetach kosmetycznych,
- brak możliwości mycia i dezynfekcji powierzchni foteli i krzeseł przy stanowiskach pracy w gabinecie kosmetycznym, które to posiadały powierzchnie nasiąkliwe, trudne do utrzymania w czystości oraz nieodporne na działanie środków dezynfekcyjnych, co uniemożliwiało zachowanie właściwego stanu sanitarnego,
- brak zapewnionego dla pracowników miejsca do higienicznego spożywania posiłków w zakładzie fryzjerskim,
- brak zapewnionych środków służących do mycia rąk oraz ich higienicznego suszenia przy umywalce w pomieszczeniu świadczenia usług fryzjerskich,
- brak apteczki I pomocy w zakładzie fryzjerskim,
- brak preparatów do dezynfekcji w zakładzie kosmetycznym,
- przeterminowany środek do dezynfekcji narzędzi w zakładzie fryzjerskim,
- wykorzystywanie podczas świadczenia usług wielokrotnie tej samej bielizny fryzjerskiej,
- brak kontroli skuteczności przeprowadzanych procesów sterylizacji,
- brak prowadzenia dokumentacji związanej z przeprowadzanymi procesami sterylizacji.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w stosunku do podmiotów odpowiedzialnych za utrzymanie właściwego stanu sanitarnego obiektów wszczęto postępowania administracyjne, wydano 6 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, wydano 10 decyzji płaćniczych oraz nałożono 3 mandaty karne na kwotę 700 zł. W znacznej większości obiektów stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny nie budził zastrzeżeń. W ostatnich latach wzrosła świadomość społeczeństwa na temat znaczenia higieny, co przekłada się na lepsze przestrzeganie zasad sanitarnych w obiektach. Wiele obiektów użyteczności publicznej przeszło modernizację, co również miało niebagatelny wpływ na poprawę warunków sanitarnych i technicznych, a regularne kontrole mobilizują właścicieli obiektów do utrzymania wysokich standardów higieny.

VII. OCENA JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA

JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA

Jakość wody do spożycia regulowana jest przez rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej sprawuje nadzór nad jakością wody produkowanej przez 4 wodociągi publiczne tj.: Suchy Grunt, Mędrzechów, Żabno oraz Gorzyce. Wodociągi w Suchym Gruncie i Mędrzechowie posiadają ujęcia zlokalizowane na terenie powiatu dąbrowskiego, natomiast ujęcia dla wodociągów Żabno i Gorzyce zlokalizowane są na terenie powiatu tarnowskiego. Nadzorem objęta jest również sieć wodociągowa na terenie gminy Radgoszcz.

Kontrola jakości wody w 2024 roku prowadzona była zarówno przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej w ramach bieżącego nadzoru, jak również przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej. Monitoring nad zaopatrzeniem i jakością wody prowadzony był zgodnie z wyżej wskazanym rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Badania wody wykonywane były w zakresie parametrów grupy A i grupy B, określonych w Załączniku nr 2 do w/w rozporządzenia, w oparciu o sieć stałych punktów poboru wody.

Tabela 13. Liczba pobranych prób wody z poszczególnych wodociągów na terenie powiatu dąbrowskiego w 2024 roku

Nazwa wodociągu publicznego	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Produkcja dobową wody [m ³]	Liczba zaopatrywanych mieszkańców [tys.]	Liczba pobranych prób wody / liczba prób kwestionowanych
Suchy Grunt	Zakład Usług Komunalnych w Szczucinie Sp. z o. o.	1600	19,8	17 / 0
Mędrzechów	Stacja Uzdatniania Wody w Mędrzechowie	573	7,5	12 / 2
Żabno	RPWiK w Dąbrowie Tarnowskiej Sp. z o. o.	3115	25,3	14 / 1
Gorzyce		954	5,5	6 / 1
Sieć wodociągowa gm. Radgoszcz	GZGK w Radgoszczy	Zakup wody od innych producentów wody	7	9 / 0

Zakres i częstotliwość przeprowadzanych badań uzależnione były od jakości wody ujmowanej, stosowanych procesów uzdatniania, wielkości produkcji wody, ilości zaopatrywanych mieszkańców.

W 2024 roku stwierdzono okresowe przekroczenia parametrów jakości wody, tj. mętności, żelaza i manganu. Nie odnotowano przypadków złej jakości wody związanej z zanieczyszczeniem bakteriologicznym. W jednym przypadku wydana została decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. W pozostałych przypadkach, przeprowadzone zostały niezwłocznie skuteczne działania naprawcze.

Mieszkańcy powiatu dąbrowskiego zaopatrywani są w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych oraz zawierającą substancje chemiczne w ilościach nie zagrażających zdrowiu ludzkiemu.

LEGIONELLA

Bakterie Legionella występują na całym świecie i są szeroko rozpowszechnione w środowisku. Występowanie pałeczek Legionella jest nierozłącznie związane ze środowiskiem wodnym – rezerwuarem są płynące i stojące wody powierzchniowe, śródlądowe i gruntowe, ścieki, kałuże po opadach deszczu, mokra gleba, kompost czy rozkładająca się kora i trociny. Bakterie te wykrywane są też w składzie biofilmu tworzącego się na powierzchniach kontaktujących się z wodą. W sprzyjających warunkach pałeczki Legionella mogą przedostawać się z naturalnych źródeł za pomocą sieci wodociągowej i w wyniku szybkiego namnażania kolonizować sztuczne rezerwuary wodne, a także zasiedlać kolejne instalacje, urządzenia i systemy, jak: systemy dystrybucji wody ciepłej użytkowej (np. w hotelach, miejscach zamieszkania zbiorowego, szpitalach), aparatura wykorzystywana w podmiotach leczniczych (respiratory, inhalatory, nawilzacze powietrza), obiekty rekreacji wodnej (baseny, fontanny, zraszacze ogrodowe), wieże chłodnicze, klimatyzatory, myjnie samochodowe, spryskiwacze samochodowe itd. Wzrost temperatury wody stwarza idealne warunki do namnażania się tych drobnoustrojów (optymalna temperatura wzrostu to 20-50°C). Profilaktyka zakażenia tą bakterią obejmuje przede wszystkim dezynfekcję instalacji wodociągowych w budynkach, urządzeń wodnych i klimatyzacji. Do zakażenia pałeczkami Legionella (zwłaszcza Legionella pneumophila, która powoduje większość zachorowań) dochodzi głównie poprzez inhalację aerozolu zawierającego patogen lub w wyniku zachłyśnięcia się skażoną wodą (wciągnięcie wody do układu oddechowego). Nie jest możliwe zakażenie poprzez picie skażonej wody. Wrota zakażenia stanowią drogi oddechowe.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej dokonał poboru 23 prób wody ciepłej użytkowej w kierunku wykrycia bakterii Legionella sp.:

- w sieci instalacji wewnętrznej budynków Zespołu Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej,
- w instalacji wewnętrznej budynku Hospicjum im. Św. Brata Alberta Chmielowskiego w Dąbrowie Tarnowskiej,
- w instalacji wewnętrznej budynku Domu Spokojnej Starości im. Jana Pawła II w Kupieninie,
- w instalacji wewnętrznej Krytej Pływalni w Dąbrowie Tarnowskiej.

Na podstawie sprawozdań z badań nie stwierdzono skażenia sieci bakteriami Legionella sp.

An underwater photograph of a swimming pool. The view is looking down the length of the pool, with lane lines visible on the bottom and a central divider. The water is clear blue, and the surface shows ripples and reflections of light.

STAN SANITARNY PŁYWALNI I KĄPIELISK

VIII. STAN SANITARNY PŁYWALNI I KĄPIELISK

Na terenie powiatu dąbrowskiego funkcjonuje kryta pływalnia wraz z częścią sezonową, należąca do Gminy Dąbrowa Tarnowska. W części krytej pływalni znajdują się 3 niecki basenowe: sportowa, rekreacyjna, brodzik oraz wanna jacuzzi. W 2024 roku uruchomiona została po modernizacji część sezonowa obiektu w której zrealizowano nieckę kąpielową wraz z urządzeniami rekreacyjnymi oraz wykonano nową stację uzdatniania wody.

Obiekt posiada zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego, ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacji miejskiej. Zarządca obiektu prowadził monitoring jakości wody, na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) i zgodnie z harmonogramem kontroli wewnętrznej, zatwierdzonym przez PPIS w Dąbrowie Tarnowskiej. Odczyty z urządzeń oraz ocena przejrzystości wody prowadzone były systematycznie co 4 godziny w ciągu dnia. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zarządca pływalni w widocznym miejscu na tablicy informacyjnej zamieszczał komunikaty o jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej w ramach sprawowanego nadzoru bieżącego przeprowadził badania kontrole wody z pływalni. Wykonane zostały również badania ciepłej wody użytkowej z natrysków, w kierunku bakterii Legionella.

W 2024 roku w dwóch przypadkach nastąpiło wyłączenie z użytkowania niecek basenowych, ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody bakteriami *Pseudomonas aeruginosa*. Podjęte niezwłocznie działania naprawcze okazały się skuteczne, co pozwoliło na wznowienie ich funkcjonowania. Ponadto, prowadzone były cztery postępowania administracyjne w związku z negatywnymi sprawozdaniami z badań wody, w których stwierdzono przekroczenie zawartości chloroformu.

W wyniku przeprowadzonej analizy sprawozdań z badań wody, a także rejestrów pomiarów i obserwacji prowadzonych przez zarządcę obiektu – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej wydał ocenę roczną pływalni w której stwierdził, że jakości wody odpowiada wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), ze wskazaniem na konieczność podjęcia działań mających na celu regulację parametrów technologicznych związanych z uzdatnianiem wody.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole Krytej Pływalni, dotyczące:

- stanu sanitarno – higienicznego/2,
- zgłoszonego sygnału obywatelskiego/1,
- wydania oceny rocznej pływalni /1,

podczas których nie stwierdzono uchybień.

Na terenie powiatu dąbrowskiego w 2024 roku funkcjonowało również kąpielisko, zorganizowane na zbiorniku retencyjnym w Radgoszczy – Narożnikach. Nadzór nad jakością wody prowadzony był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej oraz przez właściciela obiektu, tj. Gminę Radgoszcz. W roku sprawozdawczym pobrano 4 próby wody do badań zgodnie z ustalonym i zatwierdzonym harmonogramem oraz wydano 4 oceny jakości wody, stwierdzające jej przydatność do kąpiel. Jakość wody w sezonie kąpieliskowym oceniono jako dobrą.

Obiekt posiadał regulamin określający warunki korzystania z kąpieliska. Dla osób korzystających z kąpieliska zapewniono pomieszczenia higieniczno-sanitarne z dostępem do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dostarczanej z wodociągu publicznego, natomiast nieczystości płynne odprowadzane do sieci kanalizacji gminnej. Postępowanie z odpadami komunalnymi – prawidłowe – odpady odbierane były przez uprawniony podmiot na podstawie zawartej umowy. Podczas kontroli dokonywano wizualnej oceny wody – nie stwierdzono plam oleju, piany, zakwitów sinic. Przeprowadzone kontrole sanitarne w trakcie sezonu nie wykazały nieprawidłowości.

**WARUNKI SANITARNE
W SZKOŁACH I INNYCH
PLACÓWKACH OŚWIATOWO
WYCHOWAWCZYCH**

IX. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO WYCHOWAWCZYCH

Charakterystyka ogólna

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawował nadzór nad 63 placówkami oświatowo-wychowawczymi.

Tabela 14. Rodzaj oraz liczba placówek oświatowych na terenie powiatu dąbrowskiego będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w 2024 roku

Rodzaj placówki	Liczba obiektów w ewidencji w roku szkolnym 2023/2024	Liczba obiektów skontrolowanych
Żłobki	3	2
Przedszkola/inne formy wychowania przedszkolnego	17 (1 przedszkole specjalne)	16
Szkoły podstawowe	20 (1 szkoła specjalna)	20
Licea Ogólnokształcące	1	1
Zespoły Szkół	10	10
Placówki wsparcia dziennego	7	6
Placówki wychowania pozaszkolnego	2	0
Pozaszkolne placówki specjalistyczne	1	1
Placówki z pobytem całodobowym	2	2
Ogółem	63	58

Działalność w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024 roku koncentrowała się na zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków nauki oraz pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, a także podczas zimowego i letniego wypoczynku.

W roku 2024 skontrolowano kompleksowo 58 placówek. Przeprowadzone kontrole planowe wynikały z Planu Zasadniczych Zadań na 2024 rok zatwierdzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej w uzgodnieniu z Małopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Przedmiotem czynności kontrolnych w wyżej wymienionych typach placówek było:

- sprawowanie nadzoru nad warunkami higienicznosanitarnymi,
- sprawowanie nadzoru nad stanem technicznym i porządkowym pomieszczeń, urządzeń na boiskach i placach zabaw oraz terenu obiektów,
- sprawowanie nadzoru nad realizacją wymogów w zakresie stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów chemicznych w pracowniach szkolnych,
- analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych,
- ocena dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu dzieci i młodzieży,
- ocena posiadania przez placówki certyfikowanego sprzętu sportowego oraz mebli,
- ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

Celem poprawy stanu sanitarnotechnicznego wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości oraz 1 decyzję płatniczą. Wydano również 2 decyzje przedłużające termin wykonania zarządzenia. Decyzja nakazująca dotyczyła złego stanu technicznego podłogi w pomieszczeniu sali do zajęć wychowania fizycznego.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ponadto kontrole sanitarne poza planem w tym:

- 30 kontroli doraźnych/tematycznych dotyczących przygotowania szkół do nowego roku szkolnego,
- 3 kontrole sprawdzające wykonanie zarządzenia,
- 4 kontrole tematyczne związane z wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży,
- 1 kontrolę interwencyjną.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli, w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego 2024/2025 na terenie powiatu dąbrowskiego stwierdzono co następuje:

- w 30 placówkach, zajęcia prowadzone będą w systemie jednozmianowym,
- w 30 placówkach w salach lekcyjnych zapewniono co najmniej 2,5 m² powierzchni na jednego ucznia (przy pełnym obłożeniu),
- w 30 placówkach, w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt uczniów jest zapewniona wentylacja (w powyżej 50 % pomieszczeń),
- w 2 placówkach wykorzystywane będą sale zajęć zlokalizowane w podpiwniczeniu,
- w 30 placówkach zapewniono pomieszczenie świetlicy lub sale lekcyjne do przeprowadzania zajęć świetlicowych,
- w 30 placówkach zapewniono miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych,
- w 30 placówkach standardy dostępności do urządzeń higienicznosanitarnych dla uczniów zachowane,
- zajęcia z wychowania fizycznego będą prowadzone z wykorzystaniem:
 - sali gimnastycznej / 25 placówek,
 - sali rekreacyjno-zastępczej / 5 placówek,
 - boiska / 30 placówek,
- w 20 placówkach przy bloku sportowym zapewniono zaplecze sanitarne z czynnymi natryskami,
- w 8 placówkach uczniowie w ramach zajęć z wychowania fizycznego będą korzystać dodatkowo z obiektów poza placówką,
- w 14 placówkach zapewniono gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- w 17 placówkach zapewniono wydzieloną salę lekcyjną do przeprowadzania badań profilaktycznych,
- w 8 placówkach zapewniono opiekę stomatologiczną nad uczniami - podpisano umowę z gabinetem stomatologicznym,
- w 26 placówkach prowadzone będzie dożywianie uczniów,
- w 30 placówkach źródłem zaopatrzenia w wodę do spożycia jest wodociąg sieciowy,
- w 20 placówkach przeprowadzono remonty w tym:
 - 20 / budynku,
 - 3 / budynku i terenu,
- w 29 placówkach przedstawiono wyniki pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej

W ramach przeprowadzonych kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwrócono na warunki umożliwiające dzieciom i młodzieży utrzymanie higieny osobistej. We wszystkich skontrolowanych placówkach oświatowych spełnione zostały obowiązujące normy sanitarne.

Placówki zapewniły uczniom nieprzerwany dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz środków higieny osobistej, takich jak mydło w dozownikach lub pojemnikach, jednorazowe ręczniki papierowe bądź indywidualne ręczniki bawełniane. W wybranych szkołach i przedszkolach dostępne były również suszarki do rąk. Kabiny sanitarne wyposażone zostały w papier toaletowy oraz pojemniki na odpady. Wszystkie skontrolowane placówki korzystają z wody pochodzącej z sieci wodociągowej. Na terenie powiatu nie funkcjonują obiekty, w których toalety znajdowałyby się poza budynkiem. Odprowadzanie ścieków odbywa się do gminnej sieci kanalizacyjnej (33 placówki), zbiorników bezodpływowych (23 placówki) lub własnych oczyszczalni ścieków (2 placówki). W roku sprawozdawczym potwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych placówkach spełnione zostały standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych stanowi istotny element dbałości o zdrowie uczniów oraz poprawę jakości środowiska.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w szkołach

Na 31 skontrolowanych placówek szkolnych stwierdzono:

- 20 posiada szkolny zespół sportowy z boiskiem, czynnymi natryskami (z bieżącą ciepłą wodą) używanymi po dodatkowych zajęciach sportowych,
- 10 posiada zastępczą salę gimnastyczną/rekreacyjną, bez pełnego zaplecza z boiskiem,
- 8 korzysta również z infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką.

Ocena posiadania przez placówki certyfikatów na meble szkolne oraz urządzenia i sprzęt sportowy

W 2024 roku podczas kontroli oceniano meble szkolne oraz sprzęt sportowy pod kątem posiadania wymaganych certyfikatów. Przeprowadzone kontrole wykazały, że zarówno meble szkolne, jak i sprzęt sportowy spełniają obowiązujące normy i posiadają odpowiednie certyfikaty, za wyjątkiem 1 placówki (urządzenia i sprzęt sportowy zakupione przed 1997 rokiem).

Tabela 14. Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na meble

Rodzaj placówek	Liczba placówek skontrolowanych w których stwierdzono:				
	Meble nie posiadające certyfikatów	Odsetek mebli z certyfikatami:			
		≤ 25%	do 50%	≥ 50%	100%
Przedszkola	0	0	0	0	16
Szkoły Podstawowe	0	0	0	2	17
Zespoły Szkół	0	0	0	0	10
Razem:	0	0	0	2	43

Tabela 15. Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy

Rodzaj placówek	Liczba placówek skontrolowanych w których stwierdzono:				
	Urządzenia i sprzęt sportowy bez certyfikatów	odsetek urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami:			
		≤ 25%	do 50%	≥ 50%	100%
Przedszkola	0	0	0	0	15
<i>1 przedszkole nie posiada placu zabaw</i>					
Szkoły Podstawowe	1	0	0	5	13
Zespoły Szkół	0	0	0	5	5
Razem:	1	0	0	10	33

Ocena dostosowania mebli do wzrostu dzieci/uczniów

W ramach prowadzonego nadzoru w 2024 roku w placówkach oświatowo-wychowawczych przeprowadzono ocenę stanowisk pracy uczniów pod kątem ich dostosowania do wzrostu. Podobnie jak w roku poprzednim, we wszystkich skontrolowanych placówkach nie odnotowano żadnych nieprawidłowości. Meble były prawidłowo oznakowane i zestawione zgodnie z obowiązującymi przepisami, ich stan techniczny oceniono jako dobry.

Tabela 16. Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych

Rodzaj placówki	Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków			Stwierdzone nieprawidłowości		
	placówki	oddziały	stanowiska	placówki	oddziały	stanowiska
Przedszkola	3	7	128	0	0	0
Szkoły Podstawowe	1	3	60	0	0	0
Zespoły Szkół	1	8	43	0	0	0
Razem:	5	18	231	0	0	0

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2024 r dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w **2** placówkach, tj. w **32** oddziałach liczba uczniów objętych badaniem wynosiła **594**.

Pośród przebadanych uczniów stwierdzono :

- waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia – 234 uczniów, co stanowi 39,4 %,
- waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wynosiła – 234, co stanowi 39,4 %,
- waga tornistra szkolnego >15% masy ciała ucznia – 126, co stanowi 21,2 %.

W wyniku analizy struktury obciążenia uczniów poszczególnych klas ciężarem tornistrów okazało się, że największą grupą z przeładowanymi plecakami są czwartoklasiści zaś najlepiej w tej kategorii wypadli uczniowie klas siódmych i ósmych.

Higieniczna ocena rozkładu lekcji

W 2024 roku przeprowadzono ocenę tygodniowych rozkładów zajęć szkolnych w 30 placówkach (306 oddziałów), nie stwierdzając żadnych nieprawidłowości. Szczególną uwagę zwracano na stałą godzinę rozpoczynania zajęć oraz konieczność zapewnienia uczniom przerw na odpoczynek między lekcjami. Stwierdzono, iż szkoły, które zapewniają przerwy krótsze niż 10 min, zapewniają co najmniej jedną przerwę wynoszącą 15-20 min.

Tabela 17. Higieniczna ocena rozkładu lekcji

Rodzaj placówki	Rozkłady zajęć poddane ocenie		Stwierdzone nieprawidłowości	
	placówki	oddziały	placówki	Oddziały
Szkoły Podstawowe	19	186	0	0
Liceum Ogólnokształcące	1	21	0	0
Zespoły Szkół	10	99	0	0
Razem:	30	306	0	0

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W 2024 roku przeprowadzono ocenę 30 pracowni komputerowych pod kątem wyposażenia stanowisk pracy uczniów z monitorami ekranowymi. We wszystkich skontrolowanych pracowniach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Ocena realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w pracowniach, klasopracowniach

W skontrolowanych pracowniach stwierdzono aktualne spisy posiadanych substancji i preparatów chemicznych stwarzających zagrożenie, wymagane karty charakterystyki tych substancji oraz prawidłowe oznakowanie i przechowywanie. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena warunków profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami

Na 31 skontrolowanych placówek szkolnych w 14 funkcjonowały gabinety profilaktyki i pomocy przedlekarskiej, w których podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań higienicznosanitarnych. W 17 placówkach nie posiadających gabinetów, zadania podstawowej opieki zdrowotnej nad uczniami realizowano w pomieszczeniach pełniących inne funkcje tj. gabinet dyrektora/pedagoga/sala lekcyjna – udostępnianych na czas realizowanych zadań pracownikom medycznym.

Tabela 18. Ocena warunków profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami

Rodzaj placówki	Liczba szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	Liczba szkół w których poznu* zapewniono w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki	Liczba szkół w których poznu* jest świadczona poza terenem placówki
Szkoły Podstawowe	9	11	0
Liceum Ogólnokształcące	1	0	0
Zespoły Szkół	4	6	0
Razem:	14	17	0

Dożywianie w szkołach

W 2024 roku na 31 skontrolowanych szkół/zespołów, w 27 zapewniono dożywianie uczniów w postaci:

- ciepłych posiłków jedno/dwudaniowych – 27,
- drugiego śniadania – 26,
- napojów (mleko/herbata) – 26.

Tabela 19. Dożywianie uczniów w placówkach oświatowych

Rodzaj placówki	Liczba placówek, w których nie prowadzi się żadnych form dożywiania	Dożywianie						
		wydawanie ciepłych posiłków		organizowanie II śniadań		Miejsce przygotowywania posiłków		Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowanych
		Liczba placówek	Liczba korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	Posiłki przygotowywane na miejscu	Catering	
Szkoły Podstawowe	0	20	2413	19	2312	8	12	303
Szkoły funkcjonujące samodzielnie - Liceum Ogólnokształcące	1	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły Szkół	3	7	485	7	537	5	2	181
Razem:	4	27	2898	26	2849	13	14	484

W roku sprawozdawczym w 6 placówkach oświatowo-wychowawczych funkcjonowało 9 sklepików szkolnych. W ramach prowadzonego nadzoru w 1 sklepiku stwierdzono sprzedaż środków spożywczych innych niż objętych grupami środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. ws. grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W związku z powyższym skierowano wniosek do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej.

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki zarejestrowano 1 turnus zimowego i 3 turnusy letniego wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu dąbrowskiego.

Z wypoczynku zimowego podczas 1 turnusu skorzystało 23 uczestników, z wypoczynku letniego skorzystało 100 uczestników. Wszystkie turnusy wypoczynku zorganizowane zostały w obiektach świadczących usługi hotelarskie. Nie odnotowano organizacji obozów pod namiotami.

W wyniku przeprowadzonych kontroli (4/4 zorganizowane turnusy), stwierdzono, iż organizatorzy zapewnili bezpieczny i higieniczny pobyt uczestnikom – nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

**OŚWIATA ZDROWOTNA
I PROMOCJA ZDROWIA**

X. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W 2024 roku **pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia** podejmował szereg różnorodnych działań na rzecz zdrowia i poprawy jakości życia na nadzorowanym terenie, wynikających z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia/Ministerstwa Zdrowia, celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej w powiecie oraz bieżących potrzeb mieszkańców naszego regionu.

Działalność oświatowo- zdrowotna oraz promocja zdrowia w 2024 roku ukierunkowana była głównie na:

- prawidłowe odżywianie, higienę i aktywność fizyczną,
- profilaktykę chorób zakaźnych,
- znaczenie szczepień ochronnych,
- profilaktykę chorób nowotworowych
- profilaktykę uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia w szkołach przeprowadzono 69 wizytacji – w oparciu o jednolite procedury kontrolne, podczas których oceniano dobór metod i form realizowanych programów prozdrowotnych.

Wszystkie realizowane interwencje programowe i nieprogramowe mają tematyczne odzwierciedlenie w założeniach strategicznych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 –2025 i służą poprawie stanu zdrowotnego społeczności.

Odbiorcami podejmowanych działań, mając na uwadze aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną kraju były dzieci, młodzież szkolna oraz wszyscy mieszkańcy powiatu dąbrowskiego.

Poniżej przedstawiono programy edukacyjne o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym oraz akcje specjalne, które Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej realizowała na terenie powiatu dąbrowskiego w 2024 roku.

Profilaktyka palenia tytoniu

Najskuteczniejszym działaniem w zapobieganiu chorobom spowodowanych paleniem tytoniu jest promocja zdrowia. Dzięki realizowanym programom edukacyjnym, wśród dzieci i młodzieży kształtowane są prawidłowe postawy zdrowotne.

Edukację antytytoniową już na etapie przedszkolnym realizowano poprzez program **„Czyste Powietrze Wokół Nas”**, który jest adresowany do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat, zawiera w sobie także działania skierowane do rodziców i opiekunów. Główny cel programu stanowi zwiększenie wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na szkodliwe działanie dymu tytoniowego oraz wykształcenie wśród nich świadomej i asertywnej postawy ochrony własnego zdrowia w przypadku, gdy zostaną skazane na bezpośredni kontakt z osobami palącymi. Przedszkolaki poznają miejsca, w których mogą zetknąć się z dymem tytoniowym oraz uczą się jak postępować w sytuacjach, gdy dorośli przy nich palą.

W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 26 placówek. Edukacją zostało objętych 983 dzieci oraz 644 rodziców.

Kolejnym programem kontynuującym profilaktykę tytoniową jest program **„Nie pal przy mnie, proszę”**, skierowany do uczniów z klas I - III szkół podstawowych. To okres, kiedy dzieci obserwują zachowania innych, dlatego tak ważne jest, aby uporządkować i rozszerzyć ich wiedzę na temat zdrowia oraz zagrożeń wynikających z aktywnego i biernego palenia jak również kształtować postawę odpowiedzialności za własne zdrowie. Celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 24 szkoły. Edukacją objęto 1425 uczniów i 650 rodziców.

Kolejnym przedsięwzięciem z cyklu antytytoniowej edukacji zdrowotnej jest realizacja programu **„Bieg po zdrowie”**, którego odbiorcami są uczniowie szkół podstawowych (9 - 10 lat) oraz ich nauczyciele i opiekunowie. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz używania e-papierosów, a także pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Program cieszy się dużą popularnością i pozytywną opinią placówek.

W roku szkolnym 2023/2024 roku do programu przystąpiły 23 szkoły. Edukacją objęto 416 uczniów oraz 299 rodziców.

„Znajdź Właściwe Rozwiązanie” to program adresowany do uczniów starszych klas szkół podstawowych. W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących po raz pierwszy zapalić papierosa. W związku z tym głównym celem działań edukacyjnych jest zapobieganie paleniu papierosów. W trakcie realizacji treści programowych wzmacniane są postawy zachęcające do niepalenia, ukazywane jest funkcjonowanie ludzkiego organizmu i jego potrzeb oraz uświadamiane są mechanizmy nacisku grupowego wraz z uczeniem zachowań asertywnych.

W roku szkolnym 2023/2024 roku do programu przystąpiło 19 szkół. Edukacją objęto 861 uczniów i 156 rodziców.

W ramach profilaktyki antytytoniowej poza interwencjami programowymi realizowane są także akcje specjalne. Jednym z nich jest **„Światowy Dzień bez Tytoniu”** – przypadający corocznie 31 maja, którego hasło w 2024 r. brzmiało: „Młodzi wkraczają i mówią #TobaccoExposed”. Główne przesłanie kampanii w 2024 roku koncentrowało się na ochronie młodzieży przed wpływem marketingu i manipulacjami przemysłu tytoniowego.

W ramach obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu” wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Dąbrowie Tarnowskiej ogłoszono konkurs plastyczny. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu fotografii o tematyce antytytoniowej. Na konkurs wpłynęło 16 prac, laureaci otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez organizatorów konkursu.

W Powiatowym Centrum Edukacji i Kompetencji Zawodowych w Szczucinie zorganizowano akcję edukacyjno-informacyjną dot. profilaktyki palenia tytoniu. Spotkanie było także okazją do pomiarów tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera.

W Miejskiej Bibliotece im M. Kozackowej w Dąbrowie Tarnowskiej dzieci uczęszczające do Przedszkola Niepublicznego Ochronka im. Jana Pawła II w Dąbrowie Tarnowskiej, zaprezentowały swoim rówieśnikom z Przedszkola Nr 1 i Przedszkola Nr 2 przedstawienie o tematyce antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”.

Kolejna realizowana akcja specjalna to „**Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu**” – przypadający corocznie w trzeci czwartek listopada. W związku z ww. akcjami do zakładów opieki zdrowotnej oraz placówek oświatowo-wychowawczych przesłano pisma promujące wydarzenia wraz z prośbą o włączenie się w akcje i podjęcie odpowiednich działań profilaktycznych.

Ponadto prowadzono dystrybucję tematycznych materiałów oświatowych, zamieszczono stosowne informacje na stronie internetowej PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej oraz profilu Facebook.

W ramach obchodów „Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu”, wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Dąbrowie Tarnowskiej zorganizowano konkurs plastyczny ph. „Palenie zabija – rzuć teraz!”. Uczestnicy konkursu mieli za zadanie zaprojektować nową szatę graficzną opakowania wyrobów tytoniowych (papierosów) zawierającą ostrzeżenie zdrowotne tekstowe oraz informacje o zaprzestaniu palenia. Spośród 46 prac, które wpłynęły na konkurs komisja konkursowa wyłoniła ostatecznie 4 laureatów, którzy otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez organizatorów.

W I Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszko w Dąbrowie Tarnowskiej przeprowadzono akcję edukacyjno-informacyjną. Młodzież wysłuchała krótkiej prelekcji o szkodliwości palenia papierosów i e -papierosów. Zainteresowani mogli wykonać badanie za pomocą smokerlyzera, aby zbadać poziom dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu.

Tworzenie stref wolnych od dymu tytoniowego jest jednym ze sposobów ograniczania palenia tytoniu oraz ochrony ludzi przed niekorzystnym wpływem inhalacji dymu tytoniowego na zdrowie. Od 15 listopada 2010 roku w Polsce zakazem palenia tytoniu objęte są pomieszczenia zakładów pracy, obiektów sportowych, jednostek oświatowych, obiektów kultury i wypoczynku, tereny podmiotów leczniczych i inne pomieszczenia, gdzie udziela się świadczeń zdrowotnych, lokale gastronomiczno-rozrywkowe, środki pasażerskiego transportu publicznego, obiekty służące obsłudze podróżnych, przystanki komunikacji publicznej oraz ogólnodostępne miejsca przeznaczone do zabaw dla dzieci. Zakaz dotyczy palenia wyrobów tytoniowych, a od 8 września 2016 roku także innych wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Właściciel lub zarządzający obiektem jest zobowiązany umieścić w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia na terenie obiektu. Ocena przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów powiązanych leży w gestii pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2024 roku skontrolowano pod tym kątem 405 obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu dąbrowskiego – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Profilaktyka nadwagi i otyłości.

Dobry stan zdrowia jest najważniejszym aspektem funkcjonowania każdego człowieka i zależy przede wszystkim od stylu życia. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia, w Europie otyłość dotyka przeciętnie jednego na trzech chłopców i jedną na pięć dziewczynek w wieku od sześciu do dziewięciu lat. Narodowy Fundusz Zdrowia prognozuje, że w Polsce w 2035 roku ponad 35% dorosłych mężczyzn i ponad 25% dorosłych kobiet będzie chorych na otyłość. Niepokojący jest dynamiczny przyrost odsetka dzieci i młodzieży z nadmierną masą ciała w ostatnich kilkunastu latach. Polskie dzieci tyją najszybciej w Europie. Państwowa Inspekcja Sanitarna od lat realizuje liczne działania w tym zakresie. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat.

W roku szkolnym 2023/2024 w placówkach na terenie powiatu dąbrowskiego realizowano IV edycję programu **„Skąd się biorą produkty ekologiczne?”**. Grupa, do której skierowany jest program to dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych

nawyków żywieniowych już od najmłodszych lat. Wczesne nauczanie o produktach ekologicznych pomaga wykształcić pozytywne postawy i wartości u dzieci i ułatwia zrozumienie znaczenia ochrony środowiska oraz odpowiedzialnego podejścia do konsumpcji.

W 2023/2024 roku do programu przystąpiło 29 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Edukacją objęto 1157 dzieci oraz 493 rodziców.

Kolejnym Programem realizowanym w ramach profilaktyki nadwagi i otyłości przez Państwową Inspekcję Sanitarną we współpracy z Polską Federacją Producentów Żywności jest Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę” skierowany dla uczniów klas V-VIII szkół

podstawowych. Głównym założeniem programu jest trwałe kształtowanie zdrowych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez propagowanie aktywności fizycznej oraz prawidłowego odżywiania, opierając się na zasadzie indywidualnej odpowiedzialności i świadomego wyboru.

Wzmocnieniem działań programowych był konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia skierowany do uczniów klas VI-VIII szkół podstawowych zainteresowanych zdobyciem i pogłębianiem wiedzy z zakresu zdrowego stylu życia, zbilansowanej diety i aktywności fizycznej. W roku szkolnym 2023/2024 do etapu powiatowego zakwalifikowały się cztery uczennice z powiatu dąbrowskiego – dwie ze Szkoły Podstawowej w Zalipiu oraz dwie ze Szkoły Podstawowej w Luszowicach.

W roku szkolnym 2023/2024 roku program „Trzymaj Formę!” miał charakter priorytetowy, do jego realizacji przystąpiło 20 szkół, obejmując edukacją 2266 uczniów.

Profilaktyka zakażeń wirusem HBV i HCV

Program „Podstępne WZW” to program profilaktyczny realizowany w szkołach ponadpodstawowych, poświęcony profilaktyce zakażeń wirusami HBV i HCV. Wdrożenie tego programu edukacyjnego stanowi odpowiedź na

wciąż pojawiające się nowe przypadki zakażeń wirusowym zapaleniem wątroby typu B i C. Celem programu jest popularyzacja wiedzy wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych na temat WZW typu B i C, zwiększenie świadomości dotyczącej ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń oraz zasad profilaktyki. Dodatkowo program ma na celu kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiły wszystkie szkoły ponadpodstawowe z powiatu dąbrowskiego, obejmując edukacją 432 uczniów.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Nowotwory złośliwe stanowią narastający problem zdrowotny, społeczny i ekonomiczny w Polsce. Termin „nowotwory złośliwe” obejmuje ponad 100 jednostek chorobowych cechujących się odmienną etiologią, przebiegiem klinicznym i leczeniem. Pomimo, że takie pokrewne pojęcia, jak „rak” i „nowotwór”, są powszechnie znane, to jednak najczęściej poza faktem, iż jest to choroba, brakuje wiedzy na jej temat. Każdego roku z powodu nowotworów umiera w Polsce ok. 100 tys. osób. Przy relatywnie niskim poziomie zachorowalności śmiertelność z powodu nowotworów jest w naszym kraju bardzo wysoka.

Działania edukacyjne odgrywają znaczącą rolę w zakresie profilaktyki czerniaka, biorąc pod uwagę fakt, że coraz częściej notuje się przypadki zachorowań na czerniaka u młodych ludzi. Przyczyną tego jest zmiana stylu życia i moda na opaloną skórę. Czerniak skóry we wczesnym stadium jest bardzo łatwy do wyleczenia, dlatego tak ważna jest wiedza młodzieży w tym zakresie. W ramach współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei”, Państwowa Inspekcja Sanitarna w roku szkolnym 2023/2024 po raz piąty realizowała program edukacyjny **„Znamie! Znam je?”**. Głównym celem interwencji jest upowszechnianie wśród młodzieży klas VII i VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program wpisuje się w treści nauczania przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, wychowanie fizyczne oraz biologia.

W roku szkolnym 2023/2024 do programu przystąpiło 29 szkół. Edukacją objęto 1122 uczniów.

W ramach realizacji programów „Znamie! Znam Je?” oraz „Podstępne WZW”. odbył się Powiatowy Konkurs Zdrowia zorganizowany przez Zespół ds. Promocji Zdrowia działający w Zespole Szkół im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Dąbrowie Tarnowskiej. Współorganizatorem konkursu była Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej. Zadaniem uczestników było rozwiązanie testu obejmującego 88 pytań sprawdzających wiedzę dotyczącą w/w programów profilaktycznych. Do konkursu przystąpiło 31 uczniów ze szkół ponadpodstawowych powiatu dąbrowskiego. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Dąbrowie Tarnowskiej.

„Wybierz życie – pierwszy krok” to program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego – Human Papillomavirus (HPV), który jest czynnikiem odpowiadającym m.in. za rozwój raka szyjki macicy – jednego z najczęściej występujących rodzajów nowotworów złośliwych u kobiet.

Głównym celem programu jest zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko wystąpienia raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie, przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

Główną grupę docelową, do której adresowane są treści profilaktyczne stanowią uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie, a także kadra pedagogiczna tych placówek. Program realizowany jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną w partnerstwie z Fundacją Gwiazda Nadziei.

W roku szkolnym 2023/2024 roku do programu przystąpiły wszystkie szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu. Edukacją objęto 422 uczniów, 172 rodziców/opiekunów oraz 7 nauczycieli.

Październik to miesiąc profilaktyki raka piersi, który jest najczęściej rozpoznawalnym nowotworem wśród kobiet zarówno w Polsce jak i na świecie. Od kilku lat z inicjatywy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie realizowana jest Kampania „Ja już, A Ty?”, której celem jest zmotywowanie kobiet do badania piersi. W dniu 26 października 2024 r. w Dąbrowskim Domu Kultury odbyła się inauguracja autorskiego projektu edukacyjnego „KLAPS”, mającego na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia seksualnego i relacji międzyludzkich, podczas którego ginekolog-położnik dr n.med. Agnieszka Nalewczyńska zaprezentowała tematyczny wykład. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej korzystając z uprzejmości P. Pawła Chojnowskiego - Dyrektora Dąbrowskiego Domu Kultury zaprezentowała stoisko informacyjno - edukacyjne. Wszyscy chętni mogli skorzystać z porad, otrzymać tematyczne materiały oświatowe, a także wykonać badanie z użyciem fantomu piersi z wyczuwalnymi guzkami.

Ponadto w związku z kampanią wspólnie z Starostwem Powiatowym ogłoszono konkurs dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych na film promujący profilaktykę raka piersi oraz raka szyjki macicy ph. „Badam się - dla siebie, dla Ciebie, dla Nas!“. Dla uczestników konkursu zostały ufundowane nagrody przez organizatorów.

Profilaktyka HIV i AIDS „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”

HIV może dotyczyć każdego niezależnie od płci, wieku, orientacji, czy stylu życia. Codziennie w Polsce średnio 3 osoby dowiadują się o swoim zakażeniu. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS opracowany na lata 2022-2026 obejmuje następujące obszary działań:

- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS
- poprawę jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich poprzez promowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu w zakresie profilaktyki zakażenia HIV, pomocy zakażonym i chorym na AIDS, promowanie projektów integracyjnych z chorymi.

W ramach realizacji programu na terenie powiatu dąbrowskiego przeprowadzono działania edukacyjne i akcje, prowadzono dystrybucję tematycznych materiałów oświatowych do podmiotów leczniczych oraz placówek nauczania i wychowania, udzielano poradnictwa m.in. dotyczącego testowania w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych.

W celu poszerzenia wiedzy młodzieży na temat zapobiegania zakażeniom HIV, chorobom przenoszonym drogą płciową oraz kształtowania pozytywnych postaw wobec ludzi żyjących z HIV i chorych na AIDS po raz kolejny we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Dąbrowie Tarnowskiej zorganizowano tematyczne konkursy tj. plastyczny – pod hasłem „*Nie daj szansy AIDS*” oraz wiedzy – pod hasłem „*Cała prawda o AIDS*” dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W 2024 r. po raz drugi patronat honorowy nad przedsięwzięciem objęła Akademia Tarnowska.

W 2024 roku w konkursie wiedzy udział wzięło 48 uczniów. Przewodnicząca jury dr Maria Mika – Adiunkt Wydziału Ochrony Zdrowia Akademii Tarnowskiej – sprawowała merytoryczny nadzór nad konkursem.

Na konkurs plastyczny – którego zadaniem było wykonanie kartki pocztowej, tematem nawiązującej do problematyki zapobiegania HIV i AIDS oraz służyć walce ze stereotypami i uprzedzeniami – wpłynęło 43 prace plastyczne.

W dniu 3 grudnia w Starostwie Powiatowym w Dąbrowie Tarnowskiej wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali pamiątkowe dyplomy, laureaci również nagrody rzeczowe, które wręczali: Anna Klimowska – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej Anna Klimowska, Starosta Dąbrowski Lesław Wieczorek, oraz dr Maria Mika - Adiunkt Wydziału Ochrony Zdrowia Akademii Tarnowskiej.

Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia został ustanowiony przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) i obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia. Sprzyja mobilizacji działań poświęconych konkretnym zagadnieniom i problemom zdrowotnym, ważnym dla ludzi na całym świecie.

W 2024 roku hasłem przewodnim było: „*Moje zdrowie, moje prawo*”. Miało ono za zadanie podkreślić prawo człowieka do dostępności do usług medycznych, edukacji i prozdrowotnych akcji profilaktycznych. Wskazywało także na potrzeby podejmowania ogólnych działań (zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza i wody, organizowania bezpiecznych dla zdrowia miejsc pracy), które mają uchronić ludzi, przed utratą zdrowia. W ramach obchodów ŚDZ do zakładów opieki zdrowotnej oraz placówek oświatowo-wychowawczych wystosowano pisma informujące o wydarzeniu z prośbą o włączenie się w działania. Na stronie internetowej PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej oraz na profilu Facebook zamieszczono stosowną informację. W dniach 8-11 kwietnia 2024 r. zorganizowano cykl spotkań informacyjno-edukacyjnych, które odbyły się w Dziennym Domu "Senior+"

w Dąbrowie Tarnowskiej, Środowiskowym Domu Samopomocy w Oleśnicy oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Tarnowskiej - dla dzieci z Oddziału Przedszkolnego Szkoły Podstawowej Nr 2 w Dąbrowie Tarnowskiej. Uczestników spotkań zapoznano z przesłaniem Światowego Dnia Zdrowia, przedstawiono tematyczną prezentację, zachęcono do aktywności fizycznej, zdrowej diety, odpoczynku, snu, dbałości o relacje społeczne. Rozmawiano na temat odpowiedzialności za własne zdrowie i profilaktyki, czyli działań kluczowych dla naszego zdrowia, do którego prawo ma każdy z nas.

Profilaktyka szczepień ochronnych

Dobra sytuacja epidemiologiczna większości chorób zakaźnych jest wynikiem działań profilaktycznych. Najskuteczniejszą metodą zapobiegawczą są szczepienia ochronne, dzięki którym można uzyskać długotrwałą ochronę przed zakażeniem, a w przypadku szczepień masowych można doprowadzić do poprawy sytuacji epidemiologicznej wielu chorób, jak również do eliminacji zachorowań. Szczepionki są preparatami do sztucznego uodpornienia czynnego, zawierającymi określone antygeny, które po wprowadzeniu do organizmu uodparniają go na zakażenie jednym lub kilkoma drobnoustrojami chorobotwórczymi.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej w związku z Europejskim Tygodniem Szczepień prowadziła na terenie przedszkoli akcję informacyjną, która została zorganizowana w 4 placówkach oświatowo-wychowawczych dla 207 uczestników wraz z nauczycielami/opiekunami.

W związku z *Programem szczepień przeciw HPV* od 1 września 2024 r. w szkołach podstawowych prowadzono akcje informacyjno-edukacyjną. Do wszystkich szkół, placówek opieki zdrowotnej dostarczono materiały edukacyjne. udzielano porad, zachęcano do skorzystania z bezpłatnych szczepień.

Promocja zdrowego stylu życia i bezpiecznego wypoczynku

W ramach akcji „Ferie z Sanepidem” dla 23 uczestników wypoczynku zimowego na terenie powiatu dąbrowskiego przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną dotyczącą profilaktyki uzależnień oraz zasad higieny i zdrowego stylu życia.

Wraz z rozpoczęciem wakacji we współpracy z Powiatową Komendą Policji w Dąbrowie Tarnowskiej dla 280 uczestników w 9 placówkach, które zorganizowały zajęcia dla dzieci i młodzieży przeprowadzono akcję edukacyjno-informacyjną „Bezpieczne wakacje”. Celem akcji było promowanie zdrowego stylu życia i bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży. Poruszane zagadnienia dotyczyły m.in. bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie, na łące oraz zasad bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych. Podkreślono ważność profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i substancji psychoaktywnych jak również promowano aktywność fizyczną. Akcję profilaktyczną przeprowadzono również dla 100 uczestników zorganizowanego wypoczynku w obiekcie hotelarskim. Ponadto tematyka bezpiecznego wypoczynku została również przypomniana podopiecznym Ośrodków Rewalidacyjno - Wychowawczych oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Profilaktyka zatruć grzybami, prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej.

Najważniejszym aspektem funkcjonowania człowieka jest dobry stan zdrowia, w dużej mierze zależny od stylu życia. Dieta, ruch, sposoby radzenia sobie ze stresem, środowisko wpływają na ogólną kondycję człowieka, która daje mu liczne korzyści i umożliwia w pełni korzystanie z dobrodziejstw życia.

Wychodząc temu naprzeciw Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna prowadziła szereg działań informacyjno-edukacyjnych podczas organizowanych festynów na terenie powiatu dąbrowskiego tj:

- w jednej placówce oświatowo-wychowawczej przedstawiono prezentację wraz z wystawą grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących, wystawę zorganizowano również podczas Powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu
- w dniu 9 czerwca 2024 r. wzięło udział w wydarzeniu jakim był festyn charytatywny organizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Dąbrowie Tarnowskiej. Przy stoisku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej odwiedzający mogli zasięgnąć informacji dotyczących: ogólnej działalności Inspekcji Sanitarnej, szczepień ochronnych, zdrowej żywności i zdrowego stylu życia, chorób zakaźnych oraz wody przeznaczonej do spożycia.
- w dniu 16 czerwca wzięło udział w IV Powiatowym Dniu Bezpieczeństwa ph. „Bezpieczna rodzina”.

Przy stoisku prowadzona była akcja informacyjno-edukacyjna dotycząca chorób zakaźnych, zdrowego stylu życia, bezpiecznych wakacji, szczepień ochronnych. Podczas festynu laureaci konkursów profilaktycznych zorganizowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Starostwo Powiatowe w Dąbrowie Tarnowskiej otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz nagrody rzeczowe, które wręczyli Anna Klimowska - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Lesław Wieczorek – Starosta Dąbrowski.

- w dniu 25 sierpnia 2024 r. wzięto udział w wydarzeniu jakim było Święto Powiśla Dąbrowskiego – Dożynki Powiatowe i Targi Gospodarcze w Narożnikach gm. Radgoszcz. Przy stoisku Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej prowadzona była akcja informacyjno-edukacyjna dotycząca szczepień ochronnych, zdrowego trybu życia, profilaktyki uzależnień.
- w dniu 22 września 2024 r. wzięto udział w XI „Święcie Ziemniaka” w Smęgorzowie. Stoisko Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej cieszyło się dużym zainteresowaniem. Można było uzyskać porady m. in. dotyczące chorób zakaźnych, profilaktyki nowotworów oraz racjonalnego odżywiania.

Na zorganizowanych stoiskach rozpowszechniano ulotki edukacyjne na temat zasad zbierania i objawów zatruc grzybami, udzielania pierwszej pomocy przy zatruciach, zasad kupowania grzybów. Udzielano informacji w zakresie grzybów pozyskiwanych w warunkach naturalnych, konieczności posiadania przez sprzedających atestów wystawionych przez klasyfikatora lub grzyboznawcę, możliwości skorzystania z poradnictwa w zakresie grzybobrania w budynku PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej (w 2024 roku w PSSE wydano 76 atestów na grzyby świeże). Dla najmłodszych uczestników w/wym. akcji przygotowano rebusy, krzyżówki, łamigłówki, których poprawne rozwiązania nagrodzono drobnymi upominkami, ufundowanymi przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dąbrowie Tarnowskiej.

Podczas wydarzeń promowano również wojewódzką kampanię „Zajadam się zdrowiem” oraz ogólnopolską Kampanię informacyjną „Wybieraj bezpieczną żywność”. Celem w/w Kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych.

Za pomocą strony internetowej oraz portalu społecznościowego rozpowszechniano informacje na temat grzybów pozyskiwanych w warunkach naturalnych oraz zasad ich zbierania.

„Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”

W dniu 18 listopada 2024 r. obchodzono jest Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach (EDWA), natomiast w dniach 18-24 listopada Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach. Doceniając rolę antybiotykoterapii w zwalczaniu zakażeń bakteryjnych podjęto działania informacyjne mające na celu zwrócenie uwagi na zagrożenie utraty skuteczności antybiotyków w efekcie nieracjonalnego ich stosowania.

W ramach propagowania wiedzy o antybiotykach przeprowadzono dystrybucję ulotek i broszur do placówek opieki zdrowotnej na terenie powiatu dąbrowskiego, a tematyczne informacje zamieszczono w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Dąbrowie Tarnowskiej.

Profilaktyka Uzależnień

W trosce o wsparcie nauczycieli w trudnym zadaniu, jakim jest rozmowa z młodzieżą na temat alkoholu, uzależnień behawioralnych oraz środków psychoaktywnych, Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje program edukacyjny **„ARS, czyli jak dbać o miłość?”**. Celem programu jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz kształtowanie postaw prozdrowotnych. Program zwraca uwagę na konsekwencje uzależnień, promuje zdrowy styl życia oraz wskazuje, jak podejmować odpowiedzialne decyzje, które sprzyjają budowaniu trwałych i wartościowych relacji międzyludzkich. Dzięki tej inicjatywie uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności pozwalające unikać ryzykownych zachowań oraz dbać o własne zdrowie i przyszłość.

Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, nowych narkotyków) w kontekście norm i wyznawanych przez młodzież wartości. W roku szkolnym 2023/2024 do udziału w realizacji programu przystąpiły wszystkie szkoły ponadpodstawowe na terenie powiatu dąbrowskiego. Edukacją objęto 822 uczniów oraz 123 rodziców.

Dni Profilaktyki Powiatu Dąbrowskiego

W ramach „Dni Profilaktyki Powiatu Dąbrowskiego” Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna, Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dąbrowie Tarnowskiej od 8 lat realizują szereg akcji i przedsięwzięć prozdrowotnych mających na celu propagowanie zdrowego stylu życia zarówno fizycznego jak i psychicznego.

Uczniowie klas pierwszych wszystkich szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu dąbrowskiego wzięli udział w konferencji pt: „Gdy codzienne życie bardzo boli”. Spotkania zostały przeprowadzone przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Dąbrowie Tarnowskiej: panią psycholog mgr Karolinę Mach oraz pana psychologa mgr Mariusza Wielgusa. Zagadnienia poruszone na prelekcji to: uzależnienia od internetu oraz depresja dzieci i młodzieży. Dyrektor Poradni Psycholog.-Pedagog. w Dąbrowie Tarnowskiej Justyna Tomaszowicz apelowała do uczniów, aby nie bali się prosić o pomoc w sytuacjach trudnych. Zaznaczyła, że omawiana tematyka dotyczy problemów, z którymi obecnie zmagają się młodzież szkół ponadpodstawowych.

W dniu 17 października 2024 roku, odbył się IV Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu. W Festiwalu zorganizowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dąbrowie Tarnowskiej, Starostwo Powiatowe w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Dąbrowski Dom Kultury udział wzięło 33 uczestników. Głównym celem konkursu było zainteresowanie dzieci i młodzieży szeroko pojętą tematyką zdrowia poprzez połączenie atmosfery zabawy z popularyzacją zdrowego stylu życia/ profilaktyki uzależnień/zdrowego odżywiania/profilaktyki chorób/higieny osobistej oraz bezpiecznego wypoczynku. Młodzi wokaliści zaprezentowali swoje umiejętności na profesjonalnej scenie w Dąbrowskim Domu Kultury. Laureaci otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe ufundowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Starostwo Powiatowe w Dąbrowie Tarnowskiej.

Zwieńczeniem „Dni Profilaktyki Powiatu Dąbrowskiego” była zorganizowana w dniu 25 października 2024 roku konferencja ph.: **„Nierówna walka o dobrostan – jak dbać o zdrowie i równowagę psychiczną w kryzysie”**.

Konferencja została zorganizowana również w ramach trwającej w miesiącu październiku Kampanii „Ja już, a TY?”, której inicjatorem jest Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Krakowie.

W konferencji uczestniczyło 178 osób. Na zaproszenie odpowiedzieli przedstawiciele władz samorządowych – burmistrzowie i wójtowie, dyrektorzy przedszkoli oraz wszystkich typów szkół; pedagodzy szkolni/specjalni i psycholodzy; dyrektorzy/kierownicy/ pracownicy gminnych ośrodków pomocy społecznej, dyrektorzy/kierownicy placówek pomocy społecznej, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji i Straży Pożarnej, dyrektorzy instytucji oraz przedstawiciele stowarzyszeń z terenu powiatu dąbrowskiego. Na zaproszenie odpowiedzieli również Wiesław Krajewski - Poseł na Sejm RP oraz Maciej Klima p.o. Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wraz z pracownikami Działu Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie. Pierwszym prelegentem Konferencji był prof. nadzw. dr hab. n. med. Wojciech Wysocki z 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Krakowie, specjalista chirurgii onkologicznej, konsultant wojewódzki w dziedzinie chirurgii onkologicznej, który przedstawił temat „Czy można zmniejszyć ryzyko zachorowań na raka piersi i raka szyjki macicy? O profilaktyce i nowoczesnym leczeniu” podkreślając w swoim wykładzie jak ważna jest profilaktyka i wykonywanie badań przesiewowych w zapobieganiu nowotworom.

Drugim prelegentem był ks. dr Jerzy Smoleń który podczas dwóch wykładów pt. „Dobrostan dziecka w obliczu choroby i śmierci bliskich. Jak wspierać dziecko i rodzinę w sytuacjach kryzysowych”, „Negatywny wpływ stresu na jakość życia. Jak utrzymać równowagę psychiczną w sytuacji poczucia odpowiedzialności za zdrowie i życie innych” podkreślił jak ważna jest bliskość drugiego człowieka i okazywane dobro oraz to, aby w tych trudnych sytuacjach tj. choroby i śmierci najbliższych nie zapominać o sobie.

W konferencji udział wzięły również przedstawicielki Klubu Amazonek z Tarnowa. Pani Prezes Elżbieta Rogozińska - Bień podczas wystąpienia podkreśliła jak ważne jest wsparcie bliskich zapraszając do siedziby Klubu osoby, które potrzebują pomocy i wsparcia w chorobie.

Prelegenci prezentowali bardzo wysoki poziom retoryczny, a poruszane zagadnienia dostarczyły cennej wiedzy spełniając tym samym oczekiwania uczestników. Świadczy to o zasadności podejmowania tego typu przedsięwzięć.

Profesjonalna organizacja Konferencji mogła się odbyć dzięki ścisłej współpracy, a także dużym zaangażowaniu sił i środków organizatorów, którymi byli: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Tarnowskiej, Starostwo Powiatowe w Dąbrowie Tarnowskiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dąbrowie Tarnowskiej.

A low-angle, wide shot of a construction site under a clear blue sky. In the foreground, the backs of several construction workers wearing white hard hats and bright yellow-green high-visibility vests are visible. One worker on the left is pointing upwards with their right hand. In the center, a large green tower crane is lifting a heavy, dark object from above. The background features several tall buildings, including a prominent skyscraper with a grid-like facade. The overall scene conveys a sense of active construction and safety.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

XI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Priorytetowym zadaniem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego jest prowadzenie działań mających na celu zapobieganie możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi, poczynwszy od planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko; poprzez opiniowanie dokumentacji projektowej a skończywszy na odbiorze czyli dopuszczeniu do użytkowania obiektów pod względem spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polega także na uczestniczeniu w postępowaniach w zakresie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, oraz opiniowaniu warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach-w sytuacjach, gdy takie postępowanie jest przeprowadzane. Ponadto wydawane są opinie w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych dla poszczególnych typów obiektów budowlanych.

Główna działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej w obszarze zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w roku sprawozdawczym polegała na:

- uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, oraz wydawaniu stanowisk dotyczących innych spraw,
- przeprowadzaniu kontroli obiektów,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych pod względem wymagań sanitarno-higienicznych,
- uzgadnianiu dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, oraz opiniowaniu projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- opiniowaniu zaplanowanych przedsięwzięć na etapie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W 2024 roku zajęto ogółem 210 stanowisk, w tym 6 negatywnych.

Zajęte stanowiska dotyczyły:

- 1) strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym:
 - 5 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - 1 opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- 2) oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym:
 - 19 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, które dotyczyły:
 - budowy kanalizacji sanitarnej - 4,
 - budowy farmy fotowoltaicznej - 2,
 - przebudowy i rozbudowy drogi powiatowej, gminnej - 2,
 - zbierania odpadów złomu metali żelaznych i nieżelaznych, rozszerzenia prowadzonej działalności w zakresie zbierania odpadów o odpady baterii i akumulatorów ołowiowych - 2,
 - rozbudowy stacji paliw - 1,
 - przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków - 2,
 - budowy budynku produkcyjno - magazynowego z częścią socjalno - biurową i pomieszczeniami technicznymi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną - 1,
 - rozbudowy, nadbudowy i przebudowy POZ w Zespole Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej - 1
 - budowy 18 budynków mieszkalnych jednorodzinnych wraz z infrastrukturą techniczną - 1
 - budowy hali produkcyjno - magazynowej wraz z zapleczem socjalno - biurowym i infrastrukturą techniczną oraz budowy wiaty magazynowej - 1,
 - budowy budynku produkcyjnego z częścią biurową (produkcja domów modułowych), budynku magazynowego (na potrzeby produkcji domów modułowych), budynku diagnostyki samochodowej oraz zmianie sposobu użytkowania istniejących budynków gospodarczo - magazynowych na mechanikę samochodową z zapleczem wraz z infrastrukturą techniczną - 1,
 - budowy kontenera z układem kogeneracyjnym -1,
- 3) uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
 - 6 w tym negatywnie - 3,

Ww. opinie dotyczyły:

- modernizacji, rozbudowy oczyszczalni ścieków - 5,
- budowy Centrum Dentystyki Estetycznej – 1,

4) uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań sanitarnych - 16,

Dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych dotyczyły:

- przebudowy, rozbudowy i termomodernizacji istniejącego budynku OSP - 1,
- części budynku stacji paliw - 1,
- rozbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynków z przeznaczeniem na biuro - 2,
- budynku usługowo - handlowego wraz z infrastrukturą techniczną - 1,
- budowy Przedszkola z oddziałem żłobkowym, zmiany sposobu przeznaczenia pomieszczeń na żłobek - 2,
- rozbudowy i przebudowy oczyszczalni ścieków komunalnych, oczyszczalni ścieków przemysłowych - 2,
- rozbudowy odkrytego basenu - 1,
- budynków szatni z częścią socjalną i infrastrukturą techniczną - 2,
- hali magazynowo - montażowej z zapleczem socjalno - biurowym -1,
- części magazynowej stanowiącej rozbudowę budynku produkcyjnego - 1,
- budynku handlowego wraz z niezbędną infrastrukturą - 1,
- budynku biurowo - usługowego z wydzieloną częścią handlową i infrastrukturą techniczną - 1,

5) innych spraw - 163 (3 negatywne), w tym między innymi:

- 108 postanowień dotyczących uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy i projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, dla inwestycji: przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku na stolarnię, budynków mieszkalnych jednorodzinnych, przydomowych oczyszczalni ścieków, sieci gazowej, parkingu, budynków mieszkalnych wielorodzinnych, sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej, budynków ośrodka spokojnej starości/domów seniora, budynków rekreacji indywidualnej, budynku komunalnego - świetlicy, budynku szatni sportowej z zapleczem sanitarnym przy boisku sportowym, budynku usługowego - warsztatu samochodowego, budynków kuchni agroturystycznej, budynku obieralni produktów rolnych, budynków handlowo - usługowych, farm fotowoltaicznych, hali produkcyjno - magazynowej, punktu katechetycznego, zmiany konstrukcji dachu nad częścią socjalną, budynku garażowo - magazynowego, budynku garażowo - biurowego, placu

targowego, budynku produkcyjnego wraz z diagnostyką samochodową i mechaniką samochodową, oczyszczalni ścieków, przedszkola i klubu dziecięcego, zespołu szkolno - przedszkolnego, sieci energetycznej, ujęcia wód podziemnych, budynku pracowni zajęć praktycznych w Zespole Szkół, części mieszkalnej w ramach zmiany sposobu użytkowania budynku gospodarczego,

- 3 opinie sanitarne dotyczące: sklepu spożywczego, punktu aptecznego, podmiotu leczniczego,
- 2 decyzje merytoryczne dotyczące: żłobka i placówki wsparcia dziennego.
- 1 zaświadczenie dotyczące hali magazynowo-montażowej z zapleczem socjalno-biurowym.

W 2024 roku przeprowadzono ogółem 26 kontroli, w tym 16 w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych. Wydano 1 decyzję merytoryczną oraz 147 decyzji płaćniczych za czynności wykonane w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. W 2024 roku wpłynęło 13 odwołań od decyzji płaćniczych, które po analizie dokumentacji przesłane zostały Małopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Krakowie.

Na etapie uzgadniania dokumentacji projektowej w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych zwracano uwagę na wyeliminowanie nieprawidłowości dotyczących funkcjonalności obiektów, wysokości pomieszczeń, wentylacji, oświetlenia - zwłaszcza światłem dziennym, technologii, wykończenia wnętrz, a także warunków środowiska pracy.

Na etapie uzgadniania dokumentacji w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko mając na uwadze bezpieczeństwo dla zdrowia ludzi oraz środowiska, szczególną uwagę zwracano na ochronę przed nadmiernym hałasem i emisją zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego poprzez egzekwowanie rozwiązań, które zapewnią spełnienie norm, właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwienie odpadów.

Na etapie uzgadniania dokumentacji projektowej w zakresie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych zwracano uwagę na wyeliminowanie nieprawidłowości dotyczących funkcjonalności obiektów, wysokości pomieszczeń, wentylacji, oświetlenia - zwłaszcza światłem dziennym, technologii, wykończenia wnętrz, a także warunków środowiska pracy.

Ponadto zwracano szczególną uwagę na odpowiednie wykonawstwo obiektów budowlanych oraz zapewnienie właściwych warunków zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz pracy i procesów nauczania i wychowania, na etapie odbioru obiektów.

W 2024 roku w ramach prowadzonych kontroli podejmowano działania edukacyjno-informacyjne w temacie: zapewnienia właściwych wymagań dla wentylacji i klimatyzacji, prawidłowego utrzymania systemu wentylacji i klimatyzacji, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, zapewnienia właściwych wymagań dla instalacji wodociągowych.

W roku sprawozdawczym podejmowano również działania edukacyjne w zakresie profilaktyki Legionelli zwłaszcza w obiektach wytwarzających aerozol wodno-powietrzny oraz posiadających instalacje wentylacyjno-klimatyzacyjne.

Tabela 20. Zestawienie liczby zajętych stanowisk, kontroli i decyzji płatniczych w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2020 - 2024

Rok	Liczba zajętych stanowisk	Liczba kontroli	Liczba decyzji płatniczych
2020	74	33	18
2021	65	22	18
2022	118	31	27
2023	115	31	48
2024	210	26	147

XII. POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNE

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej wpłynęło 19 sygnałów obywatelskich, dotyczących:

- sprzedaży środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminów przydatności do spożycia – 2 wnioski (2 sklepy spożywcze) - na osoby winne zaniedbań nałożono mandaty karne (2/600 zł),
- zakupu w sklepie spleśniałych jeżyn zapakowanych przez producenta w ażurowe opakowania z etykietą uniemożliwiającą ocenę wizualną owoców, oznakowanych datą pakowania – przekazano informację do właściwego PPIS nadzorującego podmiot odpowiedzialny za produkt,
- sprzedaży w ramach prowadzonej działalności w jednostce systemu oświaty środków spożywczych innych niż objętych grupami środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży - skierowano wniosek do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej,
- sprzedaży internetowej suplementu diety zawierającego w swoim składzie substancje niedozwolone w środkach spożywczych – po otrzymaniu sygnału obywatelskiego stwierdzono, że oferta dotycząca przedmiotowego produktu jest nieaktywna, podczas kontroli sanitarnej nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł za wprowadzanie po raz pierwszy do obrotu przedmiotowego suplementu diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego.
- niewłaściwych warunków produkcji posiłków w zakładzie żywienia zbiorowego - na osobę winną zaniedbań nałożono mandat karny – na kwotę 100 zł za nieprzestrzeganie wymagań higienicznych,
- niewłaściwej jakości wody do spożycia z wodociągu publicznego – pobrano próbę wody – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- nieprawidłowości przy wydawaniu odzieży po śmierci pacjenta w hospicjum – przeprowadzono kontrolę – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych na pływalni - przeprowadzono kontrolę – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych podczas świadczenia usług fryzjerskich – przeprowadzono kontrolę, za zły stan sanitarno-higieniczny nałożono mandat karny na kwotę 300 zł,
- zagrożenia azbestem podczas prowadzonych prac drogowych – przekazano do urzędu miasta,

- uciążliwości azylu dla psów – przeprowadzono kontrolę w zakresie kompetencji PPIS, w pozostałym zakresie przekazano informację stronie o możliwym dalszym trybie postępowania,
- nieprawidłowości związanych ze świadczeniem usług transportu pasażerskiego – przeprowadzono kontrolę – nie stwierdzono nieprawidłowości,
- nieprawidłowości przy świadczeniu usług kosmetycznych – wydano decyzję w stosunku do 1 podmiotu,
- hodowli zwierząt - przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii,
- występowania na terenie wsi dużej ilości karaluchów – przekazano sprawę do urzędu gminy oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii,
- możliwych nieprawidłowości związanych z przechowywaniem zwłok w kaplicy cmentarnej – sygnał bezzasadny – pozostawiono bez rozpatrzenia,
- zalewania działki i wycinki drzew – sprawę przekazano do urzędu gminy
- nieudostępnienia karty charakterystyki produktu wprowadzanego do obrotu za pośrednictwem platformy ALLEGRO - nie stwierdzono nieprawidłowości,

Tabela 21. Wnioski obywatelskie złożone w latach 2020 - 2024

Rok	Ogółem	W tym:			Zasadność wniosku	
		przekazano według właściwości	załatwiono we własnym zakresie	nie rozpatrzono	zasadny	bezzasadny
2020	21	8	13	0	3	10
2021	17	6	11	0	5	6
2022	16	4	12	0	5	7
2023	20	7	13	0	5	8
2024	19	4	14	1	7	6

XIII. OCENA KOŃCOWA

1. Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych w 2024 roku można uznać za stabilną, nie stanowiła ona zagrożenia zdrowotnego dla mieszkańców powiatu dąbrowskiego. Przeprowadzona analiza wykazała wzrost zapadalności na 100 tys. mieszkańców w przypadku m.in. zachorowań na krztusiec, bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe, biegunkę i zapalenie żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu oraz ospę. Spadek zapadalności zachorowań odnotowano m.in. w przypadku boreliozy, gruźlicy oraz salmonelli.
2. Szczepienia w ramach obowiązującego schematu szczepień ochronnych u większości roczników charakteryzowały się wysokim odsetkiem wyszczepialności dzieci i młodzieży.
3. W stosunku do lat poprzednich nie stwierdzono istotnych różnic w stanie techniczno - sanitarnym podmiotów leczniczych realizujących świadczenia zdrowotne. Zabezpieczenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości i asortymentu jest wystarczające.
4. Jakość wody rozprowadzanej w sieci wodociągowej na terenie powiatu w skali 2024 roku oceniono jako przydatną do spożycia przez ludzi.
5. Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry.
6. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością był na poziomie akceptowalnym w wyniku modernizacji obiektów oraz wprowadzanych systemów zapewnienia jakości.
7. Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami systemu HACCP utrzymywała się na poziomie roku ubiegłego i wyniosła 85%.
8. Zmniejszył się odsetek kontroli podczas których stwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego w stosunku do roku ubiegłego (2023 r./12,4%-2024/5,5%).

9. W dalszym ciągu odnotowuje się zwiększenie liczby pracowników wykonujących prace w narażeniu zawodowym na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Jest to wynikiem zmiany rozporządzenia obowiązującego w tym zakresie, które zostało poszerzone o substancje o działaniu reprotoksycznym w środowisku pracy.
10. Rozstrzygnięcia w przedmiocie chorób zawodowych w poz. 26 zmniejszyły się w stosunku do roku ubiegłego i wynoszą 83 % wśród pracowników zatrudnionych na stanowiskach medycznych. Inne jednostki chorobowe stanowią 8 % wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych w poz. 17 oraz w poz. 6 wykazu chorób zawodowych.
11. Zakres działań prozdrowotnych dotyczył przede wszystkim realizacji programów edukacyjnych mających na celu poprawę jakości życia oraz profilaktykę chorób zakaźnych.
12. W placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdza się:
 - właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży,
 - meble edukacyjne, urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami,
 - poprawę warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dąbrowie Tarnowskiej była ochrona zdrowia w miejscach pracy, nauki, wychowania i wypoczynku oraz zamieszkania realizowana poprzez działania kontrolne, badawcze, oświatowe. Prowadzone planowane i konsekwentne działania zapobiegawcze, naprawcze i informacyjno-edukacyjne w obrębie obowiązujących przepisów prawa, przyczyniły się do zapewnienia bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego w powiecie dąbrowskim oraz zwiększenia świadomości i odpowiedzialności społeczeństwa. Stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu dąbrowskiego w 2024 roku oceniono jako dobry.

Działalność kontrolno-represyjna

Działalność kontrolno-represyjna Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej w 2024 roku, wraz z analizą porównawczą, przedstawia się następująco:

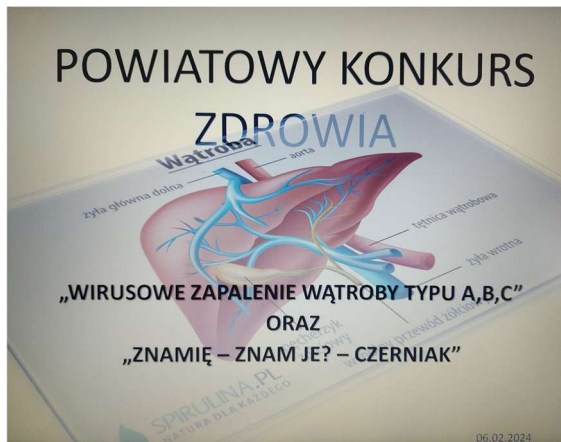
Tabela 22. Działalność kontrolno-represyjna Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Tarnowskiej w latach 2020 - 2024

Rok	Liczba kontroli sanitarnych	Liczba obiektów pod nadzorem	Liczba wydanych decyzji	Liczba tytułów wykonawczych	Liczba nałożonych mandatów	Kwota nałożonych mandatów (zł)
2020	5498	1658	4 624	0	6	1 100
2021	5376	1652	135	0	86	7 750
2022	3412	1675	415	0	47	5 350
2023	1803	1601	362	0	23	3700
2024	2202	1594	453	22	14	3200

XIV. Fotogaleria

I Powiatowy Konkurs Zdrowia w Zespole Szkół im KK Baczyńskiego – 06.02.2024 r.

Zimowy Wypoczynek– obóz sportowy w Hotelu Cristal Park - luty 2024 r.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia – kwiecień 2024 r.

Z wizytą w „Dziennym Domu Seniora +” w Dąbrowie Tarnowskiej

Z wizytą w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Tarnowskiej

Z wizytą w „Środowiskowym Domu Samopomocy” w Oleśnicy

Inscenizacja pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas” przygotowana przez dzieci z Przedszkola Niepublicznego Ochronka w Dąbrowie Tarnowskiej.

Europejski Tydzień Szczepień – kwiecień 2024 r.

Z wizytą w Niepublicznym Przedszkolu
„Bajkowa Kraina” w Szczucinie

Z wizytą w Przedszkolu Publicznym Nr 1 w Szczucinie

Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!” – eliminacje powiatowe – kwiecień 2024 r.

Obchody Światowego Dnia Bez Tytoniu – maj 2024 r.

Z wizytą
w Powiatowym Centrum Edukacji
i Kompetencji Zawodowych
w Szczucinie

Z wizytą w Świetlicy Osiedlowej
w Dąbrowie Tarnowskiej

Z wizytą w Miejskiej Bibliotece
Publicznej w Dąbrowie Tarnowskiej

Udział w Festynie charytatywnym zorganizowanym przez Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” w Dąbrowie Tarnowskiej

Udział w IV Powiatowym Dniu Bezpieczeństwa w Centrum Polonii - Ośrodku kultury, turystyki i rekreacji w Brniu – 17 czerwca 2024 r.

Akcja profilaktyczna „Bezpieczny wypoczynek”

Z wizytą w Środowiskowym Domu Samopomocy w Dąbrowicy

Z wizytą w Gminnej Bibliotece Publicznej w Bolesławiu

Z wizytą u młodych piłkarzy podczas obozu sportowego w Hotelu Cristal Park

Z wizytą w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Marii Kozaczkowej w Dąbrowie Tarnowskiej

Z wizytą w Świetlicy Osiedlowej
w Dąbrowie Tarnowskiej

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu dąbrowskiego za 2024 rok

Z wizytą w Gminnej Bibliotece Publicznej w Oleśnie

Z wizytą w Gminnej Bibliotece Publicznej
w Radgoszczy

Z wizytą w Gminnej Bibliotece Publicznej w Mędrzechowie

Z wizytą w Gminnej Bibliotece Publicznej
w Gręboszowie

Z wizytą w Samorządowym Centrum Kultury i Bibliotek w Szczucinie

Z wizytą w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Dąbrowie Tarnowskiej

Z wizytą w Oddziale Przedszkolnym w Szkole Podstawowej w Zarzeczcu Dużym

**XIII Święto Powiśla Dąbrowskiego – Dożynki Powiatowe i Targi Gospodarcze –
25 sierpnia 2024 r.**

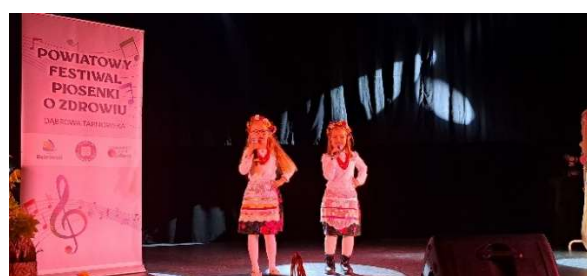
Akcja informacyjno edukacyjna dot .Szczepień przeciw HPV – wrzesień 2024 r.

IX Święto ziemianka - Smęgorzów - 22.09 2024r

XII Powiatowy Festiwal Piosenki o Zdrowiu

„Bezpieczne Grzybobranie” – wrzesień-październik 2024 r.

Zajęcia edukacyjne – lekcja przyrody
w Szkole Podstawowej
w Nieczajnie Górnej

Stoisko informacyjno-edukacyjne
w Dąbrowskim Domu Kultury

XIV Konferencja „Nierówna walka o dobrostan – jak dbać o zdrowie i równowagę psychiczną w kryzysie”

Organizatorzy:

XV Kampania informacyjno edukacyjna „#Ja już, a Ty?” – październik 2024 r.

Światowy Dzień Rzucania Palenia – listopad 2024 r.

Zajęcia edukacyjne
w I Liceum Ogólnokształcącym
w Dąbrowie Tarnowskiej

Powiatowy Konkurs Plastyczny „Palenie zabija – rzuć teraz!”

XVI Konkurs wiedzy „Cała Prawda o AIDS” „Konkurs plastyczny - Nie daj szansy Aids” – grudzień 2024 r.

